

JOURNALISTI

15
2018

Suomen Journalistiliiton
ammattilehti
94. vuosikerta 21.12.2018

Uskon voimalla

Kirsi Rostamo tietää, että
kristillistä mediaa ei kannata
perustaa rahan takia.

8

tässä lehdessä

KANNEN KUVA: AAPO HUHTA

○ A-lehtien tuottaja Elisa Miinin aloitti jouluvalmistelut elokuussa. **30**

KUVA: SUSANNA JUNNOLA

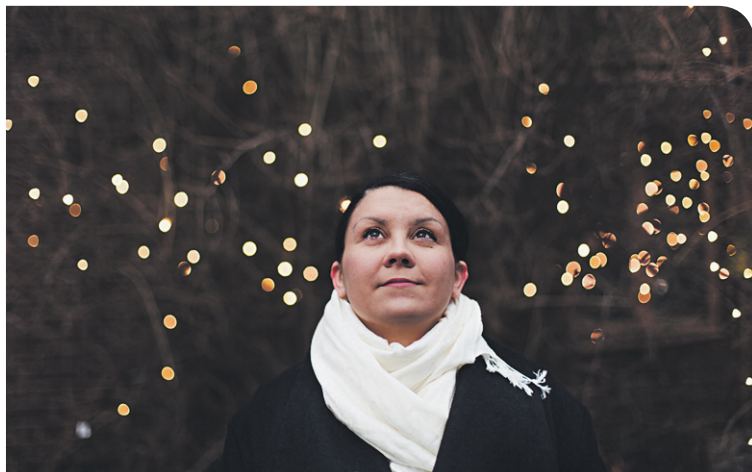
○ KSF Medias nya vd Anna Hellerstedt betonar öppen kommunikation inom bolaget.

18

○ Keskisuomalainen ehdotti, että toimittaja jättäisi lähteensä työnantajalle työpaikkaa vaihtaessaan.

21

KUVA: VESA LAITINEN

○ Perusteellinen työ Lähi-idässä toi toimittaja Aishi Zidanille sananvapauspalkinnon.

6

KUVA: HELI SAARELA

○ Moni jatkaa työntekoa eläkkeellä. Yksi heistä on toimittaja Unto Hämäläinen.

15

Free on uusi normaali

MARIA PETTERSSON ● Twitter: @mariapettersOn ● maria.pettersson@journalistiliitto.fi

Freelancerit, yksinyrittäjät, silppu- ja pätkätyöläiset. Siinä Journalistiliiton valtuuston kokouksen tärkein puheenaihe, ja syystä. Epätyypillisissä työsuhteissa työskentelevien ihmisten oikeudet ovat 2010-luvun työmarkkinoiden tärkeimpiä kysymyksiä.

Joistakin Journalistiliiton edustamista työntekijäryhmistä jo valtaosa työskentelee ”epätyypillisissä” työsuhteissa, mutta eivät ne kovin ihmeellinen ilmiö ole muuallakaan yhteiskunnassa. Sitran arvion mukaan 35 prosenttia kaikista työsuhteista on ”epätyypillisiä” – Suomessa on noin 800 000 osa-aikaista, yksinyrittäjää, tarvittaessa töihin tulevaa, keikka-työntekijää ja määräaikaista. Mikä tärkeintä, enemmistö uusista työllistymisistä on ”epätyypillisiä” työsuhteita – siis uusi normaali.

Kuten toiselle kaudelle juuri valittu liiton puheenjohtaja **Hanne Aho** sanoo tämän leh-

den haastattelussa, asiaa hoitamaan tarvitaan koko ay-liike. Ammattiyhdistystoiminta selviytyy vain, jos kaikki onnistutaan ottamaan mukaan.

”Enemmistö uusista työllistymisistä on ”epätyypillisiä” työsuhteita.

MITÄ SITTEN PITÄISI TEHDÄ?

Paremmat tekijänoikeusehdot, terveydenhuolto ja koulutusmahdollisuudet ovat itsestään selvästi olennaisia. Lisäksi kaksi seikkaa pitää hoitaa kuntoon seuraavalla hallituskaudella.

Ensinnäkin liiton on voitava edustaa freelancereita neuvotteluissa. Nykyään neuvotteluissa työehdoista ja palkkioista voivat olla vastakkain jättiläismäinen mediakonserni ja yksi ihminen. Se ei ole reilu neuvottelutilanne. Ennen kuin joku työnanta-

jan edustaja ehtii älähtää, että eurooppalainen kilpailuoikeus kieltää moisen, sanottakoon: ei kiellä. Euroopan neuvoston ministerikomitea totesi viime viikolla historiallisesti, että itsensä työllistäjät saavat neuvotella kollektiivisesti, eikä kilpailulainsäädäntö saa sitä estää. Jo tähän asti esimerkiksi Saksassa on sovittu liittojen kesken freelanceiden palkkioista. Myös Tanskassa ja Itävallassa tällainen neuvottelu on mahdollista.

Toisekseen työttömyysturvalakia on muutettava. Jotta ihminen saisi työttömänä päivärahaa, hänen on täytettävä työssäoloehto. Nykyään tilanne on joko tai: työssäoloehto kerryttää joko toimiminen palkkatöissä tai yrittäjänä. Työssäoloehto kerrytettäessä olisi jatkossa voitava yhdistää yrittäjyyttä ja palkkatyötä. Se auttaisi silpputyöläisiä, joiden työhön kuuluu sekä yrittäjyyttä että palkkapätkiä.

Järkevät ehdot freelancereille ja silpputyöläisille ovat lopulta kaikkien työntekijöiden etu.

Monisähläys seis

Univaikeudet, lähimuistin pätkiminen, keskittymiskyvyn häiriöt, uupuminen. Siihen nähden, että aivot ovat sekä työntekijän että työnantajan tärkein ansaintaväline, aivotyön kuormittavuudesta pidetään vähän ääntä.

Journalistiliiton valtuusto otti joulukuussa kantaa jäsenten aivojen kuormittumiseen. Jäsenet suoriutuvat kyllä perusteellisuutta vaativasta työstä, johon kuuluu yhä uusia välineitä, erilaisia

päällekkäisiä työtehtäviä sekä työskentelyä hälyssä ja stressissä. Monipuolisesta ammattitaidosta tulee kuitenkin vääränlaisessa kuormituksessa rasittavaa monisähläystä.

Työnantajan pitää – ja kannattaa – ottaa aivoterveys huomioon suunnitellessaan työsuojelua. Kuten valtuusto totesi, ei työmaallakaan haluta, että työntekijä työntää sormet sirkkeliin. Aivojen kanssa pitäisi toimia samalla tavalla ennalta ehkäisten. Pään räjähtämisestä ei hyödy kukaan.

Journalisti vaalii laadukasta journalismia, sananvapautta ja alan parhaita perinteitä. Journalisti tarkastelee kriittisesti media-alaa ja sen ilmiöitä.

KASVO

HANNE AHO

● Journalistiliiton puheenjohtaja vuodesta 2015. Valittiin joulukuussa toiselle kaudelle johtamaan liittoa vuodeksi 2019–2022. Vastaehtokkaita ei ollut.

● Työskennellyt aiemmin graafikkona Suomen Kuvalehdessä. Toiminut myös useissa järjestö- ja luottamustehtävissä, kuten Otavamedian pääluottamusmiehenä ja Suomen Aikakauslehden-toimittajain Liiton puheenjohtajana.

● Toimi SDP:n edustajana Sipoon kunnanvaltuustossa vuosina 1993–2014.

Elämäntapajohtaja

Journalistiliiton puheenjohtajaksi uudelleen valittu Hanne Aho uskoo liiton jäsenmäärän kääntyvän nousuun.

JANNE SALOMAA, TEKSTI • HANNA-KAISA HÄMÄLÄINEN, KUVA

Vahva edunvalvonta, kehitys- ja uudistustyön jatkaminen – siinä Journalistiliiton puheenjohtaja **Hanne Ahon** tärkeimmät periaatteet seuraavaksi neljäksi vuodeksi.

Journalistiliiton valtuusto valitsi joulukuussa Ahon jatkokaudelle johtamaan liittoa vuoteen 2022 asti.

Tärkeimpinä kehityskohteina Aho pitää palvelujen yhtäläistä saatavuutta jäsenistölle ja viestintää.

”Monelle on epäselvää, mitä liitto tekee. Etenkin jäsenyyteen liittyvissä asioissa on harhaluuloja. Moni ajattelee, että esimerkiksi viestijät, opettajat tai esimiehet eivät saisi kuulua Journalistiliittoon.”

AHO USKOO, ETTÄ PAREMMALLA viestinnällä Journalistiliiton jäsenmäärä voidaan kääntää nousuun. Yksi mahdollisuus tuoda esille jäsenkunnan moninaisuutta olisi liiton nimen muuttaminen.

”Nimen pitää olla sellainen, että jäsenet kokevat sen omakseen ja ymmärtävät hyvin, että monen mielestä nimessä pitää jatkosakin olla sana journalisti. Tanskassa asia on ratkaistu lisäämällä alaotsikko nimeen: Dansk Journalistforbund – Medier & kommunikation. Tanskan liiton jäsenistä viestijöitä on 25 prosenttia, ja liitto on vahvempi kuin koskaan myös journalistien edunvalvojana.”

Suomessa jäsenkunnasta viestijöitä on pari prosenttia.

Myös freelancerien jäsenmäärässä on Ahon mielestä kasvupotentiaalia.

”Porukassa olemme vahvempia. Meidän pitää paremmin viestiä työstä, jota teemme freelancerien aseman parantamiseksi, vaikka

työ on harmillisen hidasta ja vastakaikua on ollut hankala saada eduskunnasta ja muualta ammattiyhdistysliikkeestä.”

Aho pitää tärkeänä, että ay-liike yhdessä työskentelisi voimakkaasti uusien freelance-, silppu- ja pätkätyötä tekevien aseman kohentamiseksi. Aho toivoo, että suomalainen yhteiskunta kohtelisi kaikkia työtä tekeviä samalla tavalla riippumatta työnteon tavasta tai muodosta.

”Se ratkaisee ammattiyhdistystoiminnan tulevaisuuden.”

”Tätä ei voi ajatella normaalina työnä, vaan elämäntapana.

Jäsenmäärän kasvu auttaisi myös liiton talouden tasapainottamisessa. Liitto on paikannut talouttaan sijoitustoiminnan tuotoilla. Monen hyvän vuoden jälkeen tämä vuosi näyttää osakemarkkinoilla huonommalta.

”Liiton omaisuus on niin iso, että tilapäisen häiriö ei vaikuta, mutta jos muutos on pysyvä, niin on tehtävä toimenpiteitä.”

PUHEENJOHTAJAN TYÖ vaatii usein 10–12-tuntisia päiviä. Ilta- ja viikonlopputöihin Aho tottui jo 19-vuotiaana, jolloin hänet valittiin kunnanvaltuustoon.

”Tätä ei voi ajatella normaalina työnä, vaan elämäntapana. Työ, jota meidän alalla olevat ihmiset tekevät, on niin tärkeää, että teen todella mielelläni töitä sen eteen, että ihmiset saavat työskennellä mahdollisimman hyvin ehdoin ja edellytyksin.” ●

KUVA: VESA LAITINEN

KUVA: HARRI NURMINEN

SANANVAPAUDEN MIEKKA

● Sananvapauden miekka eli kunnia stipendi on Journalistiliiton tunnustuspalkinto. Se myönnetään liiton jäsenelle, joka on toiminut journalistina erityisen ansiokkaasti ja esimerkiksi.

● Tunnustus jaetaan kahdelle liiton jäsenelle joka neljäs vuosi. Se on arvoltaan 5 000 euroa, ja palkittu saa myös sananvapauden miekkaa symboloivan kirjeveitsen.

● Tällä vuosikymmenellä sen ovat saaneet myös Vesa Toijonen, Taneli Koponen, Sylvia Björn ja Airi Leppänen.

Palkitut. Aishi Zidania kiitettiin palkintoperusteissa myös siitä, etteivät painostus, uutistyön vääristely-yritykset ja nettiviha ole lannistaneet häntä. Jarno Liski todettiin tekevän monin paikoin riskialtista tutkivaa journalismia sinnikkäästi ja peräänantamattomasti ilman työsuhteen turvaa.

Sananvapauden käyttäjät

NINA ERHO, TEKSTI • VESA LAITINEN JA HARRI NURMINEN, KUVAT

Kun ympäristö painostaa, Aishi Zidan ja Jarno Liski nojaavat journalistin perustehtävään. Työ palkittiin Sananvapauden miekalla.

Haastattelujen tekoa poliisin valvonnassa pakolaisleirillä Jordaniassa. Käsky riisuutua lehdistötilaisuuden turvatarkastuksessa Israelissa.

Ylen Lähi-itään erikoistunut ulkomaantoimittaja **Aishi Zidan**, 32, on tänäkin vuonna joutunut tilanteisiin, joihin verrattuna työlöt Suomessa tuntuvat idyllisiltä.

Painostuksesta selviytymisessä Zidania on auttanut toimittajan roolin kirkastaminen itselleen jo etukäteen. Pitkä kokemus alueen seurannasta tukee objektiivisuutta.

”Mitä enemmän asioista tietää, sitä enemmän niissä näkee sävyjä ja sitä monipuolisemmin ja tasapuolisemmin niistä voi kertoa. Toimittajan tehtävä on raportoida ja panna asiat kontekstiin.”

Zidan on raportoinut myös Gazan sodasta vuonna 2014 ja Irakin Mosulista Isisin kukistues-
sa siellä viime vuonna.

Journalistiliitto palkitsi joulukuussa Zidanin Sananvapauden miekalla ”vahvan ja monipuolisen tiedon välittämisestä kriisialueilta, joille hän on hankkiutunut sinnikkäästi ja epäroimattä”.

KOTIMAASSA ZIDANIA huolettavat ulkomaantoimituksiin kohdistuneet säästöt, jotka huonontavat yleisön mahdollisuuksia saada tietoa.

Tietoa pitäisi saada samasta syystä, joka innoittaa ulkomaanjournalistia: merkityksellisten tapahtumien määrä ja kirjo on valtava.

Yhtenä päivänä uutisoidaan huippukokouksesta, seuraavana puhutaan jonkun keittiössä paikallisista äitiysvapaista tai haastatellaan kapinallistaistelijaa. Yksityiskohdista syntyy kehityskulkuja, jotka on tärkeää hahmottaa.

Toinen huolenaihe on toimittajiin kohdistuva viha, josta Zidanilla on omaakin kokemusta. Hänestä toimitusten pitäisi valmentaa väkeään vihan kohtaamiseen nykyistä enemmän. Myös puhetta journalismin puolesta tarvitaan enemmän.

”Lehdistönvapaus voi rapautua,

myös Euroopassa. On hirveää, jos toimittajat alkavat vältellä joidenkin asioiden käsittelemistä pelon takia.”

TOISEN KUNNIASTIPENDIN SAI freelancetoimittaja **Jarno Liski**, 34, joka on ”uutterasti ja rohkeasti kaivanut muun muassa pääministeri **Juha Sipilän**, verohallinnon sekä Nuorisosäätiön tekemisiä”.

Liski tunnetaan myös media-alaa kriittisesti käsittelevistä kirjoituksistaan, joissa hän on perannut MTV:n ulkoistamisia ja Ylegatea.

Vaikka toimittajan tutkiva katse ei miellytä kaikkia, hänen on pysyttävä lujana ja mietittävä *Journalistin ohjeiden* lupauksia, ei jutun seurauksia.

”En tiedä, onko kyse rohkeudesta vai siitä, ettei ole vakituista työsuhdetta menetettävänä, mutta en halua koko ajan optimoida riskejä ja miettiä, kuka jutusta suuttuu. Journalisti on vastuussa ennen kaikkea yleisölleen.”

”On uskottavuuden kannalta ongelmallista, jos arvioimme mediavallan käyttöä eri standar-

dein kuin poliittisen tai taloudellisen vallan käyttöä.”

LISKIN MIELESTÄ journalisteilla on keskeinen rooli sananvapauden rajojen pitämisessä labeina.

Tehtävän hoitamista uhkaavat kiire, resurssipula ja mukavuuden halu, joiden vuoksi on helppo lipsua tekemään ennemmin nopeita ja turvallisia kuin pitkää selvittämistä vaativia ja sananvapaustaiseluihin johtavia juttuja.

Kehuttu suomalainen sananvapaus on osaltaan myös sitä, ettemme ole menneet tarpeeksi lähelle sen esteitä.

”Tsetarkoitus ei ole se, ettei jutusta jouduta oikeuteen vaan se, että tiedot ovat oikein eikä tuomiota tule. Eikä sekään ole mahdollon tilanne, että oikeuslaitos ja journalisti ovat eri linjoilla siitä, mikä on sallittua sananvapauden käyttöä.”

Liski on myös myös asiakirjajulkisuuden puolestapuhuja.

”Sananvapaus ei tarkoita pelkästään sanomisen vapautta vaan myös oikeutta saada tietoja, joista voi jotain sanoa.” ●

ASKO LEHTONEN

Twitter: @askolehonen
KIRJOITTAJA ON SALON SEUDUN
SANOMIEN YHTEISKUNTATOIMI-
TUksen ESIMIES.

Liikaa keskustelua

Julkisen sanan neuvosto otti seitsemän vuotta sitten kantaa tiedotusvälineiden verkkosivuilla käytävään keskusteluun: toimituksen tulee seurata sivujaan sekä pyrkiä estämään yksityisyyden suojaa ja ihmisarvoa loukkaavien sisältöjen julkaiseminen.

Lausumassa todetaan, että ihmisarvoa loukkaavat esimerkiksi väkivaltaan yllyttävät sekä yksilöön tai kansanryhmään kohdistuvat vihaa lietsovat sisällöt.

On helppo löytää juttuja, jotka nostattavat väkivaltaa yllyttävää tai vihaa lietsovaa kirjoittelua. Sille löytyy valitettavasti tilaa, vaikka virallinen media ei sitä julkaisisikaan.

KAIKESTA EI VOI edes yrittää keskustella. Esimerkiksi *Ilta-lehti* kertoo jo etukäteen, että kommentoinnin mahdollisuutta ei lisätä uutisiin, jotka käsittelevät muun muassa raakoja väkivaltarikoksia, seksuaalirikoksia, seksuaalivähemmistöjä, maahanmuuttoa tai uskontoa. Lehti kehottaa keskustelijoita olemaan kunnioittavia ja asiallisia.

Marraskuun lopulla Zimbabwessa sattui lento-onnettomuus, jossa menehtyi suomalaisia yritysjohtajia ja zimbabwelainen lentäjä. *Ilta-lehdessä* nimimerkki lateli oman tuomionsa: "Sairaita on ne, jotka lähtee tonne toteuttamaan tappohimonsa" ja lentäjä "mädäntyköön helvetissä mun puolesta".

Vihan lietsomisen ja asiallisen keskustelun välissä on leveä vyöhyke, jolla delete-nappia painetaan liian harvoin. Julkisen sanan neuvoston lausumaa pitäisi toimituksissa lukea kaikkien juttujen keskusteluketjuja vahdittaessa.

Helsingin Sanomissa haastateltiin naista, joka viettää suurimman

osan vapaa-ajastaan kiertelemällä kirpputoreja. Haastateltu myös myy löytöjään. Verkkolehden nimimerkkikirjoittajan mielestä lehden haastattelema ihminen oli "juuri se kirpputorien syöpä, joka poimii kirsikat kakun päältä ja myy ne kovaan hintaan eteenpäin".

"Kirpparikuningatar" oli jutun arvoinen, ja toimituksessa arvioitiin, että on yhtä arvokasta antaa nimimerkin haukkua haastateltavaa syöväksi. Ymmärrän, että kirjoittaja käytti sairautta metaforana, mutta silti.

Etelä-Suomen Sanomat kertoi, että Lahden kaupungin itsenäisyysjuhlassa kaupunginvaltuutettu kouri toista valtuutettua. Verkkokeskustelussa nimimerkit – kuinkas muuten – arvioivat ja syyttelevät kumppaakin jutussa mainittua henkilöä.

Jälleen kerran: juttu oli tarpeen tehdä, mutta mikä on keskustelun arvo?

ITSEKIN KESKUSTELUJA moderoivana tiedän, millaista tavaraa palstoille pahimmillaan tarjotaan. Tunkkaimman kuonan siivoaminen ei anna lupaa julkaista toiseksi ja kolmanneksi tunkkaisinta, vaikka kuinka korostettaisiin, että kirjoittajat ovat juridisessa vastuussa sisällöstä. Laatumedioiden pitää valvoa laatua myös verkossa.

Keskustelulaahukset voivat tuoda uutiseen lisää sävyjä ja näkökulmia, myös uusia jutun aiheita. Parhaimmillaan kommentteissa on terävyyttä, jota lehdestä ei muuten ehkä löydä, mutta kriittinen ja piikikäs voi olla loukkaamattakin.

Lehtien verkossa keskustelijoille antaman ohjeen voi tiivistää näin: muista hyvät tavat, älä huuda tai kiroile. Verkossa vastuu on myös toimituksella, ei vain keskustelijalla. ●

Sanan saattajat

Kristillinen media on huono bisnes, jota tehdään kutsumuksen voimalla. Aivan erityisen hankala sitä on tehdä niin, että se kelpaisi kaikille, sanoo alan konkari Kirsi Rostamo.

MARJA HONKONEN, TEKSTI • AAPO HUHTA JA SANNA KROOK, KUVAT

Kielilläpuhuminen ei ole hyvää radiota. Se on tärkein, ja ainoa, syy sille, miksi sitä ei Radio Dein ohjelmissa kuulla. Tai profetointia. Kyse ei ole teologisesta linjasta, **Kirsi Rostamo** korostaa.

”Ei kuuntelija ymmärrä, jos puhutaan hänen näkökulmastaan höpöhöpöä. Meidän sisällön pitää olla sellaista, että kaikki ymmärtävät sen”, hän sanoo.

Rostamo on Dein toimitusjohtaja ja päätoimittaja – ja sanoissaan tarkka. Sellaiseksi oppii, kun on johtanut 21 vuotta kristillistä radiokanavaa, joka myy illoiksi ohjelma-aikaa kirjavalle joukolle uskonnollisia yhteisöjä.

Kirjava on diplomaattinen sana riitaisalle. Kristittyjen joukko on Rostamon mukaan polarisoituneempi kuin vuosiin, kaikki vähän savustamassa toisiaan nurkkaan. Jotta kaikki mahtuisivat yhdelle kanavalle, ohjelmille täytyy olla säännöt – esimerkiksi paljon kielilläpuhumista tärkeämpänä kielto väittää aikuis- tai lapsikastetta ainoaksi oikeaksi. Ei ole kovin yhteiskristillistä syyt-

tää toista harhaoppiseksi.

Kaikkia sisältöjä Rostamo ei ehdi itse kuunnella etukäteen. Aikoja myydään siksi vain vakiintuneille uskonnollisille yhteisöille, joilla on jonkinlainen valvova johtokunta. Jotta ohjelmissa ei opeteta mitä sattuu.

Välillä on silti opetettu.

”On haasteellisempia yhteistyökumppaneita, joita valvomme itse. Jotkut kokeilevat rajojaan”, Rostamo kertoo.

HARVA ON yhtä sovittelleva kuin Rostamo. Sen vuoksi Suomessa julkaistaan toista sataa uskonnollista mediatuotetta, joista suurin osa on sitoutunut johonkin suuntaukseen.

Yksi teologinen linja per julkaisu on helppompi ratkaisu kuin kaikkia syleilevä yhteiskristillisuus, sen sanoo Rostamokin. Dein sovinnoisuus ärsyttää sekä liberaaleja että konservatiiveja.

Evankelis-luterilaisen kirkon noin 50 seurakuntalehden ohella lähes kaikki kirkon sisäiset herätysliikkeet julkaisevat omia lehtiään. Helluntailaisilla, vapaakirkolla, baptisteilla, adventisteilla ja metodisteilla on heilläkin omansa. On Patmos-radiota, Alfa-tv:n kanavalla ohjelmiaan lähettävä IRR-

TV, erilaisia nettitelevisioita ja verkkolehtiä.

Jopa mieluummin oman väen kesken pyyttelevät vanhoillislestadiolaiset haluavat välittää sanomaansa useamman lehden ja kesäseurojen aikaan toimivan ympärivuorokautisen radion voimin.

Jos Jeesus tulisi nyt, sitä riittäisi kyllä tunnustuksellisen median ammattilaisia raportoimaan.

Tavoittavimmat ”kirkkomediat” ovat pääkaupunkiseudun seurakuntien *Kirkko ja kaupunki*, joka painos on 340 000 sekä Jouluradio, jota kuunteli viime lähetyksellä lähes 700 000 ihmistä viikossa. Neljä vuotta sitten tehdyssä tutkimuksessa tunnetuin kristillinen media oli kuitenkin juuri Radio Dei.

Se ei tarkoita, että kristillinen radiokanava olisi silti hyvä bisnes. Oikeastaan se ei ole bisnes ollenkaan, Kirsi Rostamo sanoo.

Esimerkiksi viime tilikaudella Dei teki noin 29 000 euroa tappiota, enemmän kuin pitkään aikaan.

Toimittajilleen Rostamo maksaa oikeaa palkkaa, itselleen ei juurikaan. Kun talous on antanut myöten, hän on nostanut pientä palkkaa. Elanto tulee perheyhtymän osingoista.

Radioon kutsuttu. Kirsi Rostamo, 57, tuli uskoon kolmikymppisenä. Hän meni mukaan yhteiskristillisen lähetysjärjestön toimintaan ja sai tehtävän radiotyöstä. "Sitä ennen en ollut edes mikään radion kuuntelija. Koin, että se oli Jumalan antama kutsumus", Rostamo sanoo.

99

Sanomalla minulla oli henkilökuntaa. Nyt oli vain eläke ja molemmilla kaksi kättä.

Martti Ojares, toimitusjohtaja, Taivas TV7

Koko perheen asia. TV7 on Ojareksen perheen yhtiö, jossa Martti Ojares, 75, ja vaimo Mirja, 70, tekevät muun muassa ohjelmavaihteluita. Martti toivoo ensimmäisestä avioliitosta syntyneen poikansa Rami Ojareksen, 45, jatkavan työtään.

KUVA: AAPO HUHTA

Siinä mielessä Rostamo on melko tyypillinen kristillisen mediakentän toimija. Häntä ajaa kutsumus.

SANOMAN ENTISEN varatoimitusjohtajan, viestintäneuvos **Martti Ojareksen** kutsumus oli niin vahva, ettei hän kokenut voivansa lausua enää *Isä meidän* -rukousta. Ei, ellei antaisi Jumalan tahdon tapahtua, vastaisi saamaan profetiaan ja perustaisi kristillistä televisiokanavaa.

”Se oli rukouksen ja itkun vuosi”, Ojares kuvaa Taivas TV7:n lähetystoiminnan aloitusta edeltänyttä aikaa. Hän oli ajatellut pääsevänsä nauttimaan seesteisistä eläkevuosista yhdessä vaimonsa **Mirjan** kanssa.

”Sanomalla minulla oli henkilökuntaa. Nyt oli vain eläke ja molemmilla kaksi kättä.”

15 vuodessa TV7 on paisunut mediataloksi, joka julkaisee myös kirjoja ja *Christina*-naistenlehteä. Vuoden 2014 tutkimuksessa TV7 oli toiseksi tunnetuin kristillinen media.

Ohjelmaa lähetetään kahdella suomenkielisellä kanavalla sekä viron-, venäjän- ja ruotsikielisillä kanavilla. Studioita on neljässä maassa.

Kanavan kasvua ohjaavat Martti Ojareksen Jumalalta saamat ilmoitukset ja rukous. Hän epäilee TV7:n menestyneen monia muita kristillisiä medioita paremmin, sillä hän on osannut kuunnella Jumalan tahtoa pelkän bisnesviisauden sijaan.

Ei sillä, etteikö tarkasta taloudenpidosta olisi apua. Tehtävä on haastava: uskovien katsojien joukko vanhenee ja vähenee. Martti Ojares luottaa kuitenkin siihen, että Jumala tarvittaessa järjestää lisää.

”Taloudellinen ravistelu saattaa tulla. Mutta uskon, että Jumala laskee samalla liikkeelle herätyksen tuulen”, hän sanoo.

Kanava elää pääosin lahjoituksilla, joita Ojares arvioi kanavan saavan vuodessa 3,5 miljoonaa. Päivässä pitäisi kerätä kymppi-tonni, jotta laskut saa maksettua.

Kanavan työtä tukevat myös perheen lapset, joista kaikki ovat jossain vaiheessa olleet siellä töissä. Esimerkiksi it-ammattilaiset **Rami** ja **Juhani** ovat kehittäneet yhtiön keskeiset ohjelmistot.

Ilman perhettä yhtiötä ei olisi, Martti Ojares sanoo. Hän on lapsille kiitollinen, sillä maallinen puoli maksaisi kyllä parempaa palkkaa.

Itse hän elää Sanomien eläkkeellään.

RAMI OJARES on kunnostautunut myös toimittajana. Hän tekee TV7:n *Konservatiivisia uutisia*, jotka tänä syksynä laajenivat netistä kaapelikanavalle.

Journalistista taustaa Rami Ojareksella ei ole. Yritteliäs ihminen vain alkaa tehdä, hän sanoo.

Kerran viikossa lähetettävä vartin uutiskatsaus tehdään *Oikean Median* kanssa. *Kirkko ja kaupunki* ruoti vastamediaksi mielletyn *Oikean Median* sekä muun muassa TV7:n ja Patmoksen suhteita äärioikeistoon elokuussa.

Rami Ojares korostaa, etteivät sen enempää TV7 tai *Konservatiiviset uutiset* ole laito-oikeistolaisia. Hänen konservatiivisuutensa ytimessä ovat ikeikaiset arvot ja viisaudet, jotka nousevat *Raamatusta*. Maallisessa mediassa ne arvot eivät hänestä riittävästi näy.

Ajatuksia Ojares oli pallotellut aiemminkin tuttujensa, *Oikean Median* **Marko Hamilon** ja **Juha-Pekka Rahkosen** kanssa. Yhteistyön aloittamiseen vaikutti myös pieni budjetti.

Maahanmuuttokriittistä sisältöä on tarjolla sieltä suunnalta vähän liiaksikin, Rami Ojares sanoo. Yksi juttu viikossa on hyvä ohje.

”Pitkällä välillä en halua, että uutiset olisivat liian yksipuolisesti jostain tietystä aiheesta”, hän toteaa.

Yleisö ei maahanmuuttoteemoista kuitenkaan valita, mitä nyt aluksi jotkut uumoilivat *Konservatiivisia uutisia* ”ihan natseiksi”. Pikemminkin pahaa mieltä aiheuttavat seksuaalisuuteen liittyvät sisällöt, ainakin jos tv-juttujen kuvitukset ovat olleet turhan graafisia.

Kun isä-Ojarekselta kysyy yhteistyökumppanien maahanmuuttokannoista, hän muistuttaa, ettei TV7 halua sotkeutua puoluepolitiikkaan.

”Jos olisi resursseja, tekisimme varmasti kaikki uutiset itse. Siihen suuntaan se varmasti koko ajan menee”, Martti Ojares sanoo.

Rami Ojares vakuuttaa silti, että yhteistyötä *Oikean Median* kanssa aiotaan jatkaa.

MAAHANMUUTTO, seksuaalisuus ja avioliittokäsitys, Israelin toiminta – ja se jo aiemmin mainittu kastekysymys ovat teemoja, joista juttuja tekemällä saa kristillisessä mediassa varmimmin palautetta.

Juuri niistä myös uskovat ovat eniten erimielisiä. Rintamalinjaa ei kuitenkaan voi vetää keskeltä poikki. Maallisiin viestimiin verrattuna tunnustuksellisen median arvo maailma on pääosin konservatiivinen, mutta sävyjä on sata.

Esimerkiksi vanhoillislestadiolaisen *Päivämies*-lehden päätoimittaja **Olli Lohi** kokee maahanmuuttokriittisen linjan vieraaksi.

”Ne teemat ja arvot eivät oikein pohjautu siihen, miten me itse ajattelemme. Ihmiset ovat taustasta riippumatta samanarvoisia”, Lohi sanoo.

Päivämies ottaa kyllä kantaa myös yhteiskunnallisiin ja kirkollisiin kysymyksiin. Sen linja mukaillee tarkasti Suomen Rauhanhdistysten Keskus-

Me olemme paperista, painomusteesta ja biteistä tehty kirkko niille, jotka eivät juuri betonista, kivistä ja puusta valmistetuissa kirkoissa käy.

Jaakko Heinimäki, päätoimittaja, Kirkko ja kaupunki

yhdistyksen (SRK) ja koko liikkeen ääntä. Lohi on myös yhdistyksen viestinpäällikkö ja liikkeen keskeinen äänitorvi julkisuuteen.

Taloudellisesti *Päivämies* ja SRK:n muu kustannustoiminta pystyvät jopa tukemaan muuta toimintaa. Vaikka lehden levikki on hieman laskenut, Lohi kuvaa sen roolia keskeiseksi.

Sitä on toki muuttanut sosiaalinen media, jota lehti pyrkii nyt ottamaan haltuun aiempaa tarmokkaammin. Ensi vuoden alussa toimituksessa aloittaa uusi monimediatoimittaja.

Se on melko iso linjaus lehdeltä, jonka taustayhteisö on karsastanut television katsojista.

Päivämies on tosin jo pitkään julkaissut sivuillaan blogeja, ja Suviseuroistakin on some-viestintää. Uudet kanavat ja lehden monipäinen, vapaaehtoisten avustajien joukko ovat tapa osallistaa yhteisöä, Lohi sanoo.

Teologian rajoja koettelevaa moniäänisyyttä ne eivät ole juuri tuoneet. Vuonna 2016 *Päivämiehen* sivuilta poistettiin yksi, ehkäisyä käsitellyt blogiteksti, koska se silloisen päätoimittajan mukaan jätti tulkinnanvaraa liikkeen kantaan asiaan.

Nykyinen päätoimittaja Lohi sanoo pikemminkin yllättyneensä siitä, kuinka hyvin yhteistyö on bloggaajien kanssa sujunut. Lehden linja ja ajatukset on sisäistetty.

KRISTILLISELLÄ MEDIAALLA pitäisi mennä hyvin, periaatteessa. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon jäsenmäärä laskee, mutta uusia uskonnollisia yhteisöjä, myös kristillisiä, syntyy koko ajan lisää. Tänä vuonna niitä on rekisteröity eniten sitten uskonnonvapauslain muuttamisen vuonna 2003.

Jokaisen pikkuseurakunnan tuskin kannattaa perustaa uutta lehteä. Voimien yhdistämisessä olisi järkeä.

Toistaiseksi laajempaa, yhteistä kristillistä mediaa ei ole saatu synnitettyä edes kansankirkon äänenkannattajana pidetyn *Kotimaa*-lehden ympärille. Vuonna 2014 se oli kolmanneksi tunnetuin kristillinen media,

mutta sen levikki on ollut laskussa jo vuosia.

Yhteinen kristillinen media olisi Radio Dein Kirsi Rostamon toive. Kanavaansa hän on kerran kaupannutkin pääkaupunkiseudun seurakunnille.

”He totesivat, ettei heillä ole siihen varaa. Mietin, että no, miten yhdellä naisella sitten on”, Rostamo sanoo.

Jos kaikki teologiset näkemyserot saataisiinkin mahdutettua samalle kanavalle, mission suhde journalismiin olisi hankala. Oltaisiinko julistavia, viestinnällisiä vai kriittisiä?

Monen on esimerkiksi ollut nytkin vaikea ymmärtää, miksi *Kirkko ja kaupunki* kirjoitti Helsingin piispan **Teemu Laajasalon** rötösepäilyistä, Rostamo huomauttaa. Hän on seurannut keskustelua läheltä, koska on toiminut lehden johtokunnassa vuoden lopussa päättyvällä kaudella.

Eri medioiden roolit ovat erilaisia, Rostamo

korostaa. Radio Dein sisällöissä missio tulee yleensä ennen journalismia. Ei uutisia siksi kuitenkaan jätetä kertomatta.

Kanava uutisoi aikanaan ensimmäisenä Nokia-mission keulakuvan, **Markku Koiviston** jäämisestä kiinni seksuaalisesta häirinnästä. Rostamo muistaa tapauksen vaikeana.

”Journalismissa on säännöt ja oli pakko kertoa. Meillä oli myös vastuumme, koska hän oli tehnyt kanavallamme ohjelmia”, Rostamo kertoo.

Tutkivaa journalismia Dei tuskin jatkossakaan uskovien yhteisöstä tekee.

”Helpompaa on jättää tutkimatta. Ei tarvitse kertoa, kun ei tiedä. Eikö ole resursseja-kaan.” ●

TAUSTATIETOA JUTTUA VARTEN OVAT ANTANEET MYÖS APULAISSPROFESSORI JOHANNA SUMIALA HELSINGIN YLIOPISTOSTA SEKÄ TOIMITTAJA HANNA ANTILA KIRKKO JA KAUPUNKI -LEHDESTÄ. KIRJOITTAJA ON EVANKELIS-LUTERILAISEN KIRKON JÄSEN.

RADIO DEI

- Aloitti lähetystoiminnan marraskuussa 1997.
- Kuuluu valtakunnallisesti.
- Tavoittaa noin 134 000 kuulijaa viikossa.
- Rahoittaa toimintansa mainoksilla ja ohjelma-aikaa myymällä.
- Taustayhdistys Kristityt yhdessä ry, jonka keräämiä lahjoituksia käytetään muun muassa radio-ohjelmien tekemiseen ja ostamiseen.

TAIVAS TV7

- Aloitti lähetystoiminnan joulukuussa 2003.
- Pääkanava Taivas TV7 näkyy Suomen kaapeliverkossa. Pääkanavan lisäksi venäjän, viron ja ruotsinkieliset kanavat sekä nuorille suunnattu kanava TV7 Plus. Julkaisee myös kirjoja, naistenlehti Christinaa ja omaa tiedotuslehteä.
- Tavoittaa oman ilmoituksensa mukaan päivittäin noin 80 000 katsojaa.
- Rahoittaa toimintansa mainoksilla ja ohjelma-aikaa myymällä sekä lahjoituksilla, jotka kerätään Ristin Tuki ry:n kautta ohjelmatoimintaan.

Ristivetoa journalismin ja viestinnän välillä

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnat julkaisevat edelleen ahkerasti seurakuntalehtiä, mutta niiden asema on muuttumassa. Noin viikoittain ilmestyvät enää vain Oulun seudun seurakuntien yhteinen *Rauhan Tervehdys* ja ruotsinkielisten seurakuntien *Kyrkpressen*.

Samalla käydään keskustelua siitä, kannattaako seurakuntien ylipäättään käyttää rahojaan lehteen ja jos, niin millaiseen. Monista järjestölehdistä tuttu keskustelu nousi kirkon tapauksessa julkisuuteen viime

toukokuussa, kun Helsingin piispa **Teemu Laajasalo** kyseenalaisti, onko seurakuntalehtien ylipäättään mahdollista olla journalistisia julkaisuja.

Helsingin, Espoon ja Vantaan seurakuntien lehden *Kirkko ja kaupungin* päätoimittaja **Jaakko Heinimäki** on puolustanut lehensä linjaa tiukasti. Moni tähän juttuun haastatelluista arvioikin, että *Kirkko ja kaupunki* tekee Suomessa puhtainta "uskontojournalismia" medialähetyksen sijaan.

"Kirkon vallan vahtikoirana toimiminen ei ole meidän ainoa tehtävämme, mutta se on tärkeä. Minusta on myös viestinnän avoimuuden kannalta oikein, että kirkko tekee journalistisen työn itse", Heinimäki sanoo.

Lehden on silti tärkeä tuoda kirkko niiden seurakuntalaisten elämään, jotka eivät osallistu aktiivisesti sen toimintaan.

"Me olemme paperista, painomusteesta ja biteistä tehty kirkko niille, jotka eivät juuri betonista, kivistä ja puusta valmistetuissa kirkoissa käy", Heinimäki sanoo.

Heinimäen mukaan pääkaupunkiseudulla journalistisen seurakuntalehden tekeminen on ollut helppoa, sillä siitä on pitkä perinne.

Kaikkialla niin ei ole.

Esimerkiksi *Rauhan Tervehdys* linjaa on pyritty viemään tietoisesti journalismista viestinnän suuntaan. Lehden taustayhdistyksen hallitus linjasi elokuussa, että lehden tulisi pyrkiä saamaan osallistujia kirkon tilaisuuksiin sisältömarkkinoinnin periaattein ja keinoin.

Rauhan Tervehdys vt. päätoimittajana reilut kaksi vuotta työskennellyt **Rebekka Naatus** ei pidä järkevänä siivota journalismia kokonaan seurakuntalehdistä pois. Kirkolla kun on edelleen paljon valtaa ja vieläpä veronkanto-oikeus.

"Jos koko kirkollinen lehdistö on valtaapitävien hanskassa, on suuri riski sattumanvaraisuudelle siinä, kenen ääni lopulta kuuluu", Naatus sanoo.

Naatuksen mielestä kirkko ei voi olla uskottava toimija, ellei se suostu olemaan moniääninen ja tuota monenlaista viestintää ja journalismia.

Rauhan Tervehdys on Naatuksen mukaan pyrkinyt tekemään sekä kirkon viestintää että journalismia. Kirkon tutkimuskeskuksen ja 12 seurakuntayhtymän vuonna 2018 tekemästä kyselystä käy ilmi, että seurakuntalehdiltä toivotaan etenkin paikallisten aiheiden ja ilmiöiden käsittelyä.

"Olemme pyrkineet tasapainoilemaan asioiden välillä. Kriittisistä ja vaikeistakin asioista on haluttu kirjoittaa", Naatus kertoo.

Oulun seudulla viestintänäkemys näyttää kuitenkin nyt olevan voittamassa. Kun tätä haastattelua tehtiin, Naatus neuvotteli vielä päätoimittajasopimukselleen jatkoa.

Nyt hän on kuitenkin palannut aiempaan tehtäväänsä Oulun seurakuntayhtymän tiedottajaksi. Päätoimittajan sijaan 4. joulukuuta ilmestyneen *Rauhan Tervehdys* sen pääkirjoituksen kirjoitti taustayhdistyksen hallituksen puheenjohtaja.

Marja Honkonen

KUVA: SANNA KROOK

Takaisin tiedottajaksi. Rebekka Naatus, 40, on työskennellyt erilaisissa kirkon viestintätehtävissä vuodesta 2005. Marraskuun lopussa hän palasi seurakuntalehti Rauhan Tervehdysen päätoimittajan tehtävistä Oulun seurakuntayhtymän tiedottajaksi.

TaskuTurva – vakuutusturva aina mukanasasi

Kun lähdet matkalle, pakkaa Turva mukaan.
Ammattiliittosi tarjoama vakuutusturva ja reissujasi turvaava
matkavakuutuskortti kulkevat mukanasasi TaskuTurva-sovelluksen avulla.
Hyvää matkaa!

Lataa ilmainen TaskuTurva-sovellus Google Play Kaupasta tai App Storesta.
Lue lisää osoitteesta turva.fi/taskuturva

Pois työroolista. Tv-ohjaaja ja toimittaja Marja Jaakola on halunnut olla työvuosien jälkeen kuin kuka tahansa. Hän ei ole työskennellyt eläkkeellä.

Ei ole valtaa loistoa

Eläkkeellä identiteetti on rakennettava uudelleen. Toimittajalle se voi olla vaikeaa.

PÄIVI ÄNGESLEVÄ, TEKSTI • LIISA HUIMA, TONI FORSSELL JA HELI SAARELA, KUVAT

Ohjaaja Marja Jaakola, 78, jäi eläkkeelle 60-vuotiaana Yleisradiosta. Sen jälkeen hän halusi olla kuin kuka tahansa.

” Pääsin Yleisradion tekniikan kursseille vuonna 1962. Valmistuin kuvataarkkailijaksi, mutta työskentelin pääosin kieliohjelmien toimittajana ja ohjaajana.

Ylessä sain kerätä oman kuvaustiimini. Ohjelma tehtiin siinä maassa, jossa kieltä

puhuttiin, kuten Neuvostoliitossa, Belgiassa, Italiassa. Saatoimme olla reissussa kuukausia. Aina työ ei tuntunut edes työltä, niin paljon siitä tykkäsin.

Toisinaan työ oli stressaavaa. Koko ajan oli uutta, vieras maa ja kieli. Mitään ei tapahtunut ennen kuin minä ohjaajana päätin, milloin ja mitä tehdään. Kun jäin eläkkeelle vuonna 2000, ajattelin, että saan vain olla. Kukaan ei vaadi minulta mitään ihmeellistä.

Nyt teen, mitä haluan. Tahdon olla kuin muut ikäiseni.

Liityin Vipusiin, helsinkiläiseen eläkeläisyhdistykseen, jossa kukaan ei kysynyt, mitä olen tehnyt työelämässä. Vipusissa on lukupiiri, elokuvakerho, joogaa ja tasapainojumppaa, jota minä vedän. Teemme retkiä ja matkoja. Äskettäin kävimme Lapissa.

Kun käyn Vipusten kanssa museoissa, vilautan pressikorttia vaivihkaa. Etuoikeus hävettää. Meillä on pienituloisia eläkeläisiä, jotka jättävät kahvit museon jälkeen juomatta, kun pääsylippu on niin kallis.

Elokuvakerhossa olen tietoisesti hiljaa ja kuuntelen, kun muut puhu-

”Minulla on useita rooleja. Toimittajan työrooli ei niihin kuulu, tosin televisiota katson yhä ammattilaisen silmin.

Marja Jaakola, 78

vat elokuvasta. On kiva kuulla, miten tavallisen katsoja näkee kuvan ja juonen. En halua olla päällepäsmäri, en halua tuoda esiin amatillista näkemystäni.

Silti luulen, että olen paljastunut. Nykyisin minulta kysytään, että Marja, mitä sanot tuosta leffasta. Minut pyydettiin myös juontajaksi Vipusten 15-vuotisjuhlaan.

En ole tehnyt töitä eläkkeellä. Jokusen jutun olen kirjoittanut joskus, ilmaiseksi. Kaipa entisiä työkavereita, päivittäistä kohtaamista heidän kanssaan. Siksi liityin Yleisradion eläkeläiskerhoon. Olen ollut

vuosia kerhon tiedottaja.

Kuulun myös Stadin Slangi -kuoroon, joka harjoittelee keskiviikkoisin. Lisäksi viiden naisen porukkaan, joka pelaa korttia, syö hyvin ja juo viiniä kerran tai pari kuussa.

Olen isoäiti, ja olen puuhaillut paljon tytärtärentyttäreni kanssa.

Minulla on useita rooleja. Toimittajan työrooli ei niihin kuulu, tosin televisiota katson yhä ammattilaisen silmin. Joskus leikkaus tai kuvien käyttö raivostuttaa. Tai se, ettei ole mitään muuta kuvaa kuin toimittaja, joka pölöttää ruudussa.”

Toimittaja Matti Marjamäki, 65, jäi eläkkeelle vuosi sitten paikallislehti Aamupostista Hyvinkäältä. Päätös oli lopulta helppo.

”Aloitin päivätyöt Hyvinkään Sanomissa vuonna 1995. Erikoisalakseni vakiintui Hyvinkään kaupungin toiminta ja politiikka. Tykkäsin työstäni ja työkavereista. Silti ajatus eläkkeelle jäämisestä alkoi pyöriä mielessäni, ja lopulta päätös oli helppo.

Lopetin päivätyöt lokakuussa 2017 ja jäin eläkkeelle. Sillä siisti.

Olin 64-vuotias ja ollut vuoden yliajalla. Olin nähnyt paikallislehden myllerryksen. Vuonna 2003 Hyvinkään Sanomat ja Riihimäen Sanomat olivat yhdistyneet Aamupostiksi. Silloin journalisteja oli 25. Nykyisin heitä on 17.

Väkeä alettiin vähentää, kun Suomen Lehtiyhtymä siirtyi Keski-suomalaisen omistukseen maaliskuussa 2013. Toisinaan toimituksessa oli kiirettä. Pidin työtäni urakaluonteisena. Työpäivät menivät sen mukaan, kuinka paljon uutisoitavaa oli.

Kirjoitin myös kolumneja. Otin kantaa esimerkiksi maahanmuuttoon. Olin totaalisesti eri mieltä kuin Hyvinkään perussuomalaiset, ja siitä virisi keskustelua. En osaa sanoa, kuinka paljon vaikutusta yksittäisellä paikallistoimittajalla on, mutta kai jonkin verran.

Tunsin poliittiset päättäjät, ja kyllä minut tunnettiin Hyvinkäällä.

Siirtyminen eläkkeelle tuntui helpolta, vaikka hetken ihmettelin, mihin entinen yhteisö ja verkosto jäivät. En silti edes nähnyt unia niistä. Kesällä tarjosin Aamupostiin muutamia leppoisia kolumneja, yhden Pori Jazzista ja toisen Puistobluesista.

Niissä tituleerasin itseäni näin: Kirjoittajan mielestä toiseksi parasta Puistobluesissa on ruoka. Pori Jazzista: Kirjoittaja menee seuraavaksi keikalle Sastamalaan.

Siksi, etten halunnut olla Aamupostin eläkkeellä oleva toimittaja.

En voi mielestäni olla eläkkeellä, jos olen juuri kirjoittanut jutun. Mieluummin tituleeraan itseäni vapaaksi toimittajaksi. Olen ajatellut kirjoittaa juttuja silloin tällöin. Poliitikasta putoaa äkkiä, jos sitä ei seuraa, mutta henkilöjuttuja voisin tehdä.

Matkustan, tapaan kavereita, remontoin taloa. Siinä se aika kuluu.

Viime kesänä muutin Hyvinkäältä Tampereelle. Olen kolmannen polven tamperelainen, ja paluumuutto tuntui hyvältä. Samais-tun Tampereeseen, kuulun sinne.”

KUVA: TONI FORSSELL

Selkeä päätös. Toimittaja Matti Marjamäki tunsu, että siirtyminen eläkkeelle oli helppoa. Hän kirjoittaa toisinaan juttuja ja mieltää itsensä vapaaksi toimittajaksi.

Toimittaja Unto Hämäläinen, 64, jäi puolitoista vuotta sitten eläkkeelle Helsingin Sanomista. Hän kirjoittaa edelleen.

” Olin käynyt läpi kahdet raskaat yt-neuvottelut *Helsingin Sanomissa* ja nähnyt, kuinka nuoret toimittajat pelkäsivät työpaikkansa puolesta. Se oli tosi ahdistavaa. Vuoden 2016 alussa päätin, että vapauttaisin yhden työpaikan, kun täyttäisin 63 vuotta.

Se päivä koitti 28. helmikuuta 2017. Siirryin eläkkeelle seuraavana päivänä.

Taakse jäi 31 vuotta *Hesarissa*. Olin työskennellyt politiikan toimittajana ja esimiehenä, sitten *Kuukausiliitteen* toimittajana. Pidin kaksitoista vuotta *Perässähiitäjä*-blogia.

Kun olin vapautunut Sanomien yt-taakasta, aloin miettiä, mitä tekisin. Tein suunnitelman pariaksi vuodeksi. Olin saanut yhden ratkaisevan puhelinsoiton, jossa minua oli pyydetty kirjoittamaan kirja niin kutsutun Ohranan talon historiasta.

Kirjoittaisin kirjan, jatkaisin lehtijuttuja.

Olen tehnyt juttuja *Hesariin* ja politiikan kolumneja Yleisradion nettisivuille. Olen vierailut Ylen ja Maikkarin ohjelmissa, kuten *Huomenta Suomessa*. Minua pyydetään, en soitele toimituksiin ja tarjoa aiheita. En halua kilpailla työstä muiden toimittajien kanssa.

Elän paraillaan siirtymävaihetta. Ehdottomasti.

Päivätyö toimittajana oli intensiivistä. Tunsin, että kaikki, mitä kirjoitin *Helsingin Sanomiin*, oli merkittävää. Rima oli pakko pitää korkealla. *Hesarilla* on vaikutusvaltaa, ja se vaikuttaa jokaiseen, joka siellä työskentelee. Kyllä minä olin vaikutusvaltainen toimittaja.

En tiedä, olisinko selvinnyt, jos olisin lopettanut seinään. Tämä on hidasta jarruttamista.

Saan yhä kutsuja. Käyn tiedotustilaisuuksissa, jos ne liittyvät jutunaiheisiini. Verkostot ovat pysyneet, tosin niiden laatu on muuttunut. Ikäluokkani jää eläkkeelle. Tuntuu höpsöltä, jos ryhtyisin soittelemaan jonkun ministerin nuorelle erityisavustajalle.

Suhteeni päättäjiin on inhimillisempi kuin aiemmin. Näen, mitä virheitä he tekevät.

Samaistun omaan ikäluokkaani, vuonna 1954 ja sen liepeillä syntyneisiin. Tuon ikäluokan kanssa olen jakanut ilot ja surut. Seuraan edelleen hyvin tiiviisti, mitä ikäluokani puhuu ja tekee. Juuri tällä hetkellä tärkeää on, miten pysyisi terveenä.

Syvässä merkityksessä tärkeintä eivät ole työ ja journalismi vaan se, että olen isoisa.

Eläköityminen merkitsi sitä, että isoisan rooli saa tilaa. Tyttärentytär on kolmevuotias. Kun täytän kalenteria, tyttärentytär menee muiden menojen yli.” ●

KUVA: HELI SAARELA

Työt jatkuvat. Toimittaja Unto Hämäläinen tekee edelleen juttuja, mutta asioiden tärkeysjärjestys on muuttunut: lapsenlapsi menee muiden menojen edelle. Marraskuussa hän haastatteli poliittisen retoriikan tutkijaa Aarni Virtasta kirjajamessuilla.

Eläkkeellä identiteetti syventyy

Toimittajalla on vahva työidentiteetti. Työ on usein intohimo ja elämäntapa, josta on vaikea luopua. Ihminen pyrkii kuitenkin eheyteen. Hän arvioi identiteettiään läpi elämänsä ja etenkin silloin, kun elämänmuutokset ovat suuria.

Näin sanoo kouluttaja **Salme Mahlakaarto**, joka on väitellyt työidentiteetistä.

Identiteetistä voi erottaa kaksitoista arkkityyppiä, joita voi kutsua rooleiksi. Mahlakaarto arvioi, että toimittaja työskentelee persoonallaan ja joutuu antamaan paljon itsestään, joten työssä

korostuvat vaikuttajan, hallitsijan ja luojan roolit.

Eläkkeellä identiteetti laajentuu ja syventyy.

Itseltään pitäisi kysyä: Kuka olen syvässä merkityksessä? Mihin koen kuuluvani, mihin haluan samaistua? Mikä on minulle tärkeää?

Entä miten suhtaudun organisaatioon, entiseen työntekijään?

Yksi tuntee työvuosistaan kiitollisuutta, toinen katkeruutta. Eläkkeelle siirtyminen merkitsee iloa, vapautumista, helpotusta tai jopa surutyötä. Jotkut tar-

vitsevat siirtymävaiheen, ja se on tervettä uuden identiteetin luomista, Mahlakaarto pohtii.

Pahinta on, jos ei osaa irrottautua työn tuomista rooleista. Silloin identiteetti voi kaventua, arvottomuuden tunne kasvaa.

Eläkkeellä identiteetti voi toteutua laaja-alaisempaan ja kokonaisvaltaisempaan kuin koskaan aiemmin, Mahlakaarto sanoo. Toimittajasta, joka on tottunut vaikuttamaan, hallitsemaan ja luomaan uutta, tulee parhaimmillaan viisas.

Päivi Ängeslevä

Efter stormen

KSF Medias nya vd Anna Hellerstedt betonar öppen kommunikation inom bolaget och vill förankra stora linjer hos personalen. Främsta löfte hittills: mer fokus på journalistiken – hur det ska förverkligas har vi inte ännu sett.

MARCUS FLOMAN, TEXT • KARL VILHJÄLMSSON, FOTO

KSF Medias ekonomiska svårigheter och fyra olika verkställande direktörer inom fyra år har garanterat en plats i rubrikerna för mediebolaget. Att en tredjedel av personalen blev uppsagd för två år sedan var en chock för dem som måste gå, men också för dem som fick behålla jobbet – en chock som det tagit lång tid att repa sig från.

Den förra vd:n **Svante Wahlbeck** fick sparken efter sju månader vid rodret – officiellt för att hans syn på att leda företaget inte passade de övriga inom ledningen. Att han inte hade personalen bakom sig är inte heller en hemlighet. Vem är då KSF Medias nya vd, svenska **Anna Hellerstedt**?

Journalisten intervjuar Anna Hellerstedt på Mannerheimvägen 18, där Hellerstedt jobbat som vd sedan början av maj i år. Under den tiden har fokus varit dels att bekanta sig med bolaget och personalen på de fem nyländska tidningarna, dels att få ihop en strategi för framtiden.

Hur är det att leda ett bolag som under många år befunnit sig i kris?

”Det finns otroligt mycket mer passion och engagemang i bolaget än jag någonsin kunnat föreställa mig. Jag har läst både *Hufvudstadsbladet* och *Borgåbladet* och *Östnyland* ända sedan jag flyttade till Finland 2006 – och följt med också turbulensen. Jag hade kanske förväntat mig att folk skulle vara argare och mer uppgivna – att det skulle saknas ambition och motivation i ett sådant läge. Men det har varit precis tvärtom”, säger Hellerstedt.

Vilka spår har då de gångna årens svåra sam-

arbetsförhandlingar och uppsägningar satt i bolaget?

”Det är naturligt att det syns och det är viktigt för mig att förstå historien och vad kollegerna gått igenom. Jag måste lyssna men samtidigt rikta blicken framåt.”

Under många tidigare högsta chefer har en återkommande kritik varit att det brusar i kommunikationen mellan ledning och verkstadsgolv. Hellerstedt inledde sitt jobb med att träffa alla anställda under ett 15–20 minuters samtal över en kaffe. Ja, alla i personalen erbjöds chansen till samtalet och de flesta tog den.

Hellerstedt vill odla en kritisk, men konstruktiv diskussionskultur på KSF Media.

”Under denna fikastund ville jag diskutera med personalen för att höra hur de ser på nuläget, hur de vill att bolagets framtid ska se ut och hur vi ska komma dit.”

Enligt Hellerstedt har bolagets strategi egentligen formats som en kombination av det som kom fram i samtalen och den vägstarkt fem färskas läsarundersökningar gett. Samtidigt var detta ett sätt för den nya vd:n att snabbt bli bekant med människorna på de fem tidningarna – och ett sätt att bekanta sig med branschen.

”Jag kommer ju helt utifrån, jag har ingen tidigare erfarenhet av branschen eller huset.”

Anna Hellerstedt beskriver sin ledarstil med orden ”jag är en väldigt ohierarkisk människa”.

”Jag vill att min dörr alltid ska vara öppen. Det är bara att kliva in och säga vad som är bra och framförallt vad som inte är bra så att vi kan göra något åt saken”, säger Hellerstedt.

Hur ser du på just den biten, att du uttryckligen inte har tidigare erfarenhet från mediebranschen?

”Jag har egentligen alltid jobbat med att bygga upp en affär. Och vad gäller kompetensen i det här fallet – kompetensen att vara finlandssvensk och den journalistiska kompetensen, den finns här i huset. Det finns 125 duktiga kolleger som kan det. Jag tror det blir en bra dynamik – jag kan ifrågasätta och dra paralleller från mina tidigare uppdrag (McKinsey, Sveriges exportråd i Helsingfors, Musti ja Mirri).”

Hellerstedt vill att det på KSF Media ska odlas ett sätt att arbeta där kolleger också ärligt kan säga till om chefen är inne på helt fel spår.

”Vi kan inte odla ja-sägare utan vi måste odla folk som kritiskt granskar – att man konstruktivt kan diskutera saker.”

Att vara kritiska, det är journalister ganska bra på...

”Ja, det är de väldigt bra på och det är nytt för mig. För mig är det bara att lära mig det sättet att tänka på. Klart att allt kan analyseras och vändas emot en. Samtidigt är det något att uppskatta, det är en del av jobbet och det journalister drillats in i. Jag har respekt för det.”

Kort före intervjun kom nyheten att KSF Media snart ska införa en ny slags betallösning för digitalt innehåll – reformen kommer att gälla *Hufvudstadsbladet*, *Östnyland* och

Söker riktning. KSF Medias fjolårsresultat, ett minus på 4,2 miljoner euro, var bättre än på många år. Nya vd:n Anna Hellerstedt litar på att det nu är en bra tidpunkt för bolaget att införa en ny betallösning för digital journalistik.

Västra Nyland. Hellerstedt tror att tiden nu är mogen att ta steget.

”KSF Media gjorde tidigare ett försök att ta betalt för innehåll på nätet, men det blev inte bra. Men nu är ett rätt bra momentum – vi vet från olika undersökningar att 20–30 procent av de nordiska mediekonsumenterna betalar för kvalitetsinnehåll på nätet.”

Bland många journalister på *Hufvudstadsbladet* finns en försiktigt positiv inställning till den nya vdn. Att fokus mer och mer ska vara på kärnuppgiftet, journalistiken, lyfter några också fram – men ingen har ännu sett hur det här kommer att förverkligas, den nya vdn:s första budget är just nu under beredning.

”Under tidigare år har bolaget varit ute också på en del andra vägar men nu är vi tillbaka till journalistiken, och det är där det huvudsakliga fokus ligger,” säger Anna Hellerstedt.

KSF Media har under de gångna åren startat upp och lagt ner tjänster som inte varit direkt journalistiska, bland annat Helsinki City Guide och nu senast Faktapp – en fakta-tjänst som skapades i samarbete med finlandssvenska skolor. Faktapp lades ner i all tysthet den 1 december i år.

”Jag kan inte egentligen uttala mig om det som har gjorts i det förgångna. Men det jag kan göra är att se på nuläget och vad vi kan göra framöver. Det blev ganska tydligt att det

finns en del saker som tar energi men inte ger läsarna någonting och inte oss heller. Då måste vi renodla verksamheten: kvalitetsjournalistik på svenska. Det här (Faktapp) var ganska långt ifrån det.”

Anna Hellerstedt betonar öppenhet och en aktiv kommunikation med personalen. Det här kan i en finländsk kontext tolkas eller avfärdas som typiskt svenskt. En KSF-journalist uttrycker sig såhär:

”Jo, Hellerstedt vet hur hon ska prata med personalen – men kombinerat med att hon är väldigt nogga med att vi följer upp de delmål vi satt upp – så att saker inte rinner ut i sanden – så ser jag det som ett metodiskt och proffsigt ledarskap.” ●

kolumn

JOHAN SVENLIN ○ SKRIBENTEN ÄR FRILANSJOURNALIST I JAKOBSTAD.

Dags att tända lyset

När *Time* sin vana trogen i början av december utsåg årets person, föll valet på **Jamal Khashoggi**. För *Time* presenterar den mördade saudiske journalisten alla världens journalister som under året riskerat sina liv i jakten på sanningen. Och året 2018 blev ett år när världens journalister verkligen fick kämpa för sanningen på flera fronter. Den dagliga kampen mot fake news och trollfabrikernas giftspridning på sociala medier kan kännas tröstlös, men ännu mer alarmande är att hoten mot journalister blivit mer påtagliga. Risken för hot ökar i synnerhet om man gräver i nationalistiska rörelser, organiserad brottslighet eller korruption.

I FEBRUARI SKAKADES Slovakien av mordet på den grävande journalisten **Jan Kuciak** och hans sambo **Martina Kusnirova**. Kuciak undersökte förskingrade EU-medel med kopplingar till en italiensk maffia och hade mottagit hot ett par veckor innan han sköts ihjäl i sitt hem.

Några månader tidigare hade **Daphne Caruana Galizia** blivit dödad i ett bombdåd på Malta efter att ha kommit ekonomisk brottslighet på spåren. Även

hon hade mottagit hot ett par veckor innan sin död. Den bulgariska tv-reportern **Viktoria Marinova** blev nästa grävande journalist i ett EU-land som fick sätta livet till. Hon hittades misshandlad till döds i en park i staden Ruse, en kort tid efter att hennes tv-program om förskingrade EU-pengar sänts. En viss tröst är att de tre fallen inom EU fick stor uppmärksamhet och att mordet på Khashoggi i Istanbul slog tillbaka mot dem som beordrat det.

”Självcensur är en delseger för de mörka makterna.

OCKSÅ I FINLAND och i övriga nordiska länder har trycket ökat på journalister som rapporterar om ljusskygga rörelser och antidemokratiska organisationer. I sociala medier frodas hatprat och enskilda journalister får anonyma hot. På Journalistförbundets svenska seminarium i november berättade **Hanna Andersson** om Demokratijourens systematiska arbete för att motarbeta och förebygga hot och hat mot journalister i Sverige. Där har framförallt de växande

nationalistiska rörelserna bidragit till att journalister allt oftare utsätts för hot. Mörkertalet är stort eftersom många utgår ifrån att en polisanmälan ändå inte leder någonting.

På redaktionerna i Finland finns en hel del att lära av Demokratijouren, om hur man bygger upp konkreta rutiner som förebygger hot och hat. Andersson hänvisade till undersökningar som visar att var fjärde journalist i Sverige medger att han eller hon undviker att rapportera om vissa ämnen eftersom de befärrar repressalier. Självcensur är en delseger för de mörka makterna och Andersson hade ett tydligt budskap: prata med kollegor varje gång ni blir hotade, skriv om dem så att allmänheten får en uppfattning om läget, bryt normaliseringen som bara kommer att leda till mer hot.

I årets första nummer av *Journalisten* intervjuades årets Topeliuspristagare **Marko Hietikko**, som sammanfattade det så här:

”Jag brukar likna nynazister vid shiitakesvamp. De trivs när det är mörkt, fuktigt och lagom kvavt. Men om man öppnar fönstren, vädrar och låter ljuset flöda in försvinner de förr eller senare.”

Vi får se till att det blir förr.

notiser

FÄRRE FOTOGRAFER PÅ HUFVUDSTADSBLADET

I november gick *Hufvudstadsbladets* enda heltidsanställda fotograf, **Leif Weckström** i pension. Kvar finns en fotograftjänst, som delas av två personer. Någon nyrekrytering finns inte i planerna.

Antalet fotograftjänster halveras. Hur kommer det att påverka *HBL:s* bildjournalistik?

”Jag är övertygad om att läsarna inte kommer att uppleva någon försämring av bildjournalistiken i *HBL* framöver”, svarar chefredaktör **Susanna Landor** per e-brev.

Nyhetschef **Richard Nordgren** är inte nöjd men accepterar bolagets beslut.

”Mycket faller på nyhetscheferna. Planeringen ska vara noggrann eftersom vi egentligen bara har en människa på jobb. Det blir svårare att planera större reportage och projekt.”

Hur viktiga är bilderna med tanke på digital journalistik?

”De är jätteviktiga. Om man tittar på hur svenska tidningar gör så har de ett bildtänk som rinner genom hela produktionen, från Instagram och Facebook till papperstidningen. Det ska finnas en bildstory och vi måste ha eget material”, säger Nordgren.

Lina Laurent

HÅKANS LEDER STUDENTBLADET

Ebba Håkans, 28, blir i januari chefredaktör på *Studentbladet*. Håkans jobbar i dag på *Studentbladet* som engagemangsredaktör, en titel tidningen är rätt ensam om i Finland.

Hur har ni engagerat era läsare?

”Vi har satsat på att finnas där vår målgrupp är. Vår nomadredaktion har i november jobbat på Arcada, Aalto, Soc&kom, Helsingfors universitet... Eftersom vi inte har en fysisk tidning vill vi visa oss fysiskt och göra det lätt för studenterna att ta kontakt med oss.”

Som chefredaktör vill Håkans bland annat närma sig studentkårer som tidigare lämnat Svenska studerandes intresseorganisation, som ger ut *Studentbladet*.

”Jag vill öppna för ett samtal med dem om vad som gick snett. Om vi lär oss av våra misstag kanske de vill komma tillbaka.”

Lina Laurent

etiikka

Älä soita sille enää koskaan!

MARJA HONKONEN, TEKSTI • ANNA-KAISA JORMANAINEN, KUVITUS

Mediayhtiö harkitsi kieltävänsä tuurajia käyttämästä lähdesuojan alaisia tietoja muissa töissä. Ajatus lähteiden "omistamisesta" on omituinen, kokenut oikeustoimittaja sanoo.

Pitäisikö toimittajan jättää hankkimansa lähteet työnantajalleen työpaikkaa vaihtaessaan?

Journalistin saamien tietojen mukaan Kesksuomalainen-konsernissa on neuvoteltu tällaisesta mahdollisuudesta. Tarvittaessa töihin tulevien sopimukseen haluttiin kirjaus, jonka mukaan lähdesuojan alaiset tiedot on pidettävä salassa työsuhteen päättymisen jälkeen. Tietoja ei olisi saanut käyttää myöhemmin hyväkseen tai luovuttaa niitä muille.

Lopulta kirjauksesta luovuttiin.

Konsernin henkilöstöpäällikön **Katja Sorrin** mukaan kirjausta pohdittiin, koska asiasta oli yhtiössä erilaisia käytäntöjä muun muassa vuokratyöntekijöille. Heidän sopimuksissaan on usein tarkat salassapitopykälät, toisin kuin omilla tuuraajilla.

"Ttt-työtä tekeviä jaetaan kilpailijoiden kanssa. Emme halua, että he käyttävät samaa haastattelua esimerkiksi toisessa mediassa", Sorri kertoo.

Sorri painottaa, ettei yhtiö halua omia työsuhteessa opittuja tietoja ja taitoja.

"Emme missään tapauksessa halua rajata ammattitoimintaa ja työmahdollisuuksia. On ihan hyväksyttävää, että lyhyitä sijaisuuksia ja juttukeikkoja tekevät ovat töissä myös kilpailijalla", Sorri sanoo.

Medialiitosta kerrotaan, ettei asia ole noussut työnantajapuolella laajemmin ajankohtaiseksi.

Aikakausmedian toimialajohta-

jana työskentelevä oikeustieteiden tohtori **Mikko Hoikka** kuitenkin muistuttaa, että lehdistön työehtosopimus viittaa nytkin *Journalistin ohjeisiin*. Siten JO14:n mukainen lähdesuoja on osa toimittajien työ-sopimuksia, vaikka sitä ei erikseen mainita.

Lähteiden käytön suojaamista erikseen liikesalaisuutena Hoikka pitäisi poikkeuksellisenä. Se voisi hänen mielestään tulla kyseeseen korkeintaan, jos se liittyisi työnantajien välillä käytävään kovaan kilpailuun.

TYÖNANTAJA VOI vaatia työpaikkaa vaihtavan jättämään jälkeensä työvälineet, kuten muistiot ja puhelinnumerot, *Journalistiliiton* juristi **Sanna Nikula** sanoo. Hän kuitenkin arvioi, ettei työnantaja todennäköisesti voisi sopimuksellakaan velvoittaa toimittajaa olemaan ottamatta yhteyttä aiempiin lähteisiinsä.

Nikulan näkemyksen mukaan lähdeverkostot ovat toimittajan ammattitaitoa. Ainakin niitä usein kysytään työpaikkoja hakiessa.

"Jos työnantaja sopimuksella

estäisi toimittajaa käyttämästä ker-ryttämänsä osaamista ja tietoja, sopimusehto voisi olla kohtuuton – etenkin jos on kyse on pätkätyö-läisestä."

Myös Oikeustoimittajien yhdis-tyksen puheenjohtaja, MTV:n rikostoimittaja **Jarkko Sipilä** pitää lähdeverkostoa osana toimittajan ammattitaitoa, josta hänelle kan-

”Lähteen paljastamalla toimittaja rokottaa itseään ja omaa luotettavuuttaan.

Jarkko Sipilä,
Oikeustoimittajien puheenjohtaja

nattaa myös maksaa.

Sipilä pitää kuitenkin vaikeana ajatella, että joku "omistaisi" läh-teet.

"Jos puhelinlaite kuuluu työnantajalle, niin sitä kautta voinee ajatella numeroiden olevan työnantajan. Mutta ne tiedot ovat vain digiyykkösiä ja nollia, jotka löytää

Journalistilla on oikeus ja velvol-lisuus pitää tietoja luottamukselli-sesti antaneen henkilöllisyys salassa siten kuin lähteen kanssa on sovittu.

uudestaan. Ei lähdeverkostossa ole siitä kysymys", Sipilä sanoo.

Hän kehottaa tosin pohtimaan myös, kannattaako arkaluontoiselle lähteelle ylipäättään soittaa työnantajan puhelimesta.

LAINSÄÄDÄNNÖSSÄ LÄHDESUOJA nojaa muun muassa sananvapauslakiin ja oikeudenkäymiskaareen, työoikeus ei sitä käsittele.

Työoikeuden pykälä voitaisiin kuitenkin lukea, jos toimittaja työsuhteensa aikana paljastaisi luottamuksellisen lähteensä henkilöllisyyden. Työnantajaa vahingoittavien tietojen paljastaminen voisi rikkoa lojaliteettivelvoitetta.

Journalistin ohjeiden näkökulmas-ta tilanne on selvä. Lähdesuoja on luovuttamaton. Siksi Jarkko Sipilä ei näe tarpeen erikseen velvoittaa työpaikkaa vaihtavaa toimittajaa pitämään lähteensä salassa.

"Miksi toimittaja rikkoisi aiemmin lupaamansa lähdesuojan, vaikka olisikin uudessa paikassa töissä", Sipilä kysyy.

"Lähteen paljastamalla toimit-taja rokottaa itseään ja omaa luotettavuuttaan." ●

anna hyvän kiertää

PEKKA VAHVANEN, 35

Kohteliaisuuksia. Pekka Vahvasen *Kone kaikkivaltias* -kirja on saanut kehuja siitä, että 'joku on tätä järjettömyyttä vastaan'. Toisaalta se on kirjoittanut kritiikkiä etenkin teknologiapiireistä. "Uskon, että kun tunnepitoista kritiikkiä saa, on osunut johonkin oikeaan kohtaan."

- On kirjoittanut feature-juttuja ja kolumneja muun muassa Helsingin Sanomiin ja Sunnuntai-suomalaiseen.
- Juonsi TV1:n Perjantai-ohjelmaa 2016–2017.
- On järjestänyt Suuri väittelyiltä -tapahtumaa vuodesta 2006 lähtien Jyväskylässä ja Helsingissä.
- Toimittaa Yle Puheen kevääksi Huominen on huonompi -radiosarjan, joka kysyy, meneekö maailma parempaan suuntaan.

● TÄLLÄ PALSTALLA JOURNALISTI PYYTÄÄ ILMIAANTAMAAN LOISTAVIA ALAN TUOTOKSIA. VIESTIÄ VIE SEURAAVAKSI ETEENPÄIN SE, JONKA TYÖ ESITELLÄÄN PALSTALLA.

RAIMO TYYKILUODON VALINTA

Yle Puheen toimittaja **Raimo Tyykiluoto** valitsi esiteltäväksi toimittaja **Pekka Vahvasen** kirjan *Kone kaikkivaltias – kuinka digitalisaatio tuhoaa kaiken meille arvokkaan*. Kirja on Atenan kustantama:

"Pekka Vahvanen on, kuten jo nimi velvoittaa, vahvasti oman tiensä kulkija. Hän hakee taidokkaasti totuutta sieltä mistä moni luulisi sen viimeksi löytyvän. Tuoreet näkemyksensä hän esittää kuitenkin sovittelevasti ja diplomaattisesti. Hän haastaa valtavirtaa ajatuksillaan, ja syntyvä kitka saa lamput palaamaan kirkkaammin.

Eräs taidonnäyte tästä on Vahvasen uusi kirja *Kone kaikkivaltias*. Vahvanen on myös ansiokas väittelyiltojen vetäjä."

Kadonneen onnen jäljillä

NINA ERHO, TEKSTI • KAI WIDELL, KUVA

"Olen aina suhtautunut epäillen toimittajiin, jotka tekevät töitään huolestuneina ja maailmaa parantaen. Silti huoli siitä, mihin elämä ja maailma ovat digitalisaation takia menossa, ajoi minut perehtymään aiheeseen ja kirjoittamaan lopulta kirjan", sanoo toimittaja **Pekka Vahvanen**.

Hänen kirjansa *Kone kaikkivaltias – kuinka digitalisaatio tuhoaa kaiken meille arvokkaan* ilmestyi lokakuussa. Se tarkastelee teknologisen kehityksen ongelmia ulottuen yksilön merkityksellisyyden kokemuksesta koko ihmiskunnan olemassaoloon.

"Kirja olisi pitänyt saada kirjoitettua jo pari kolme vuotta sitten, jolloin aihetta ei vielä vattu julkisesti näin paljon. Argumentit olivat mielessä, mutta sitten alkoivat tv-hommat Ylen *Perjantaissa*.

Viihteellisen ohjelman tekemisessä oli omat hauskutensa ja haasteensa, mutta välillä tuntui tyhjältä, ja kirja vaati kirjoittamista. Lopulta sovin tuottajan kanssa, että jään tämän vuoden alussa kirjoittamaan sitä.

Kavereideni mielestä oli tyhmää lähteä kohtuullisesti palkatusta tv-työstä kirjoittamaan

tietokirjaa nälkäpalkalla. Itse olen edelleen sitä mieltä, että se kannatti. Kirja on erinomainen. Halusin olla mukana hahmottamassa, minne olemme menossa ja herätellä siihen, miten suuri muutos on kyseessä ja että se ei välttämättä ole positiivinen.

Kirjan kirjoittaminen oli uusi kokemus, ja opin ensi kertaa nauttimaan kirjoittamisesta, vaikka se oli deadline lähestyessä tuskaa. On ironista, että kirjoittaessani siitä, miten tietokoneet tuhoavat elämämme, en lopulta tehnyt juuri muuta kuin istuin tietokoneella.

Kirjaa on kritisoitu naiivista menneiden kaipailusta, mutta tutkimusten valossa teknologistaloudellinen kehitys ei ole enää vuosikymmeniin tehnyt meistä onnellisempia. Tekoäly on koko ihmiskunnalle uhka, mutta myös vallan ja voiman väline, joten en usko sen kehittämisen lakkaavan.

Yksilötasolla esimerkiksi somesta lähteminen voi aluksi jopa heikentää kokemusta hyvästä elämästä, kun sosiaaliset suhteet tuntuvat jäävän. Toisaalta uskon elämän pitkällä tähtäimellä paranevan, jos emme ole riippuvaisia digilaitteista."

Perehdy tietoturvaan tänään

Vaikka et työskentelisi erityistä tietoturva vaativien lähteiden ja aiheiden parissa, ala perehtyä niiden suojaamiseen nyt.

Jos toimittaja salaa vain arkaluonteista viestintäänsä, se on poikkeus käyttäytymisessä, mikä voi herättää huomiota. Jos tietoturva ei ole kunnossa, jo lähteen ensimmäinen yhteydenotto saattaa vaarantaa kaiken, tai lähde ei uskalla puhua toimittajille ja uutinen jää saamatta.

Toimittajan salausopas sisältää sekä yleisluonteisia neuvoja perusteluineen että vaihe vaiheelta eteneviä ohjeita tietoturvyökalujen käyttöön. Kirja kertoo, miten suojataan tietokoneen ja puhelimen tiedot ja viestiliikenne, käytetään toimivia salasanoja ja liikutaan verkossa jälkiä jättämättä.

Vaikka kirjassa riittää omaksuttavaa ja sillä on selvä missio, myös lupia asian paloit-
tain nielemiseen ja maalaisjärjen käyttöön helittää.

Aloita vaikka asentamalla helppokäyttöinen Signal-viestisovellus puhelimeesi,

esipuheessa sanotaan. Useimmat turvallisuuspoikkeamat johtuvat huolimattomuudesta eivätkä siitä, että digitaalinen puolustusmuuri on murrettu, lopussa todetaan.

Tanskalaistoimittaja **Freja Wedenborgin** kirjoittaman kirjan on toimittanut suomeksi freelancetoimittaja **Pasi Kivioja**. Kirjan voi ladata maksutta Medialiiton sivuilta.

Nina Erho

FREJA WEDENBORG JA
PASI KIVIOJA:
TOIMITTAJAN SALAUSOPAS.
MEDIAPUOLI.

Meidän jäsenemme eivät tarvitse *Uljasta*, eivät halua sitä, joutuvat siitä silti maksamaan, ja sen takia käymme joka vuosi tätä keskustelua.

Itä-Suomen yliopiston edustajistoryhmä
DeeKun Aleksi Hiltunen Uljaassa
5. joulukuuta

Lehti on kulttuurin ja sivistyksen ylläpitäjä ja lisääjä. Se on opiskelijoille tärkeä väylä yhteiskunnallisen keskustelun käymiseen, sillä lehteä luetaan myös ylioppilaskunnan ulkopuolella.

Pohjois-Karjalan Journalistiyhdistys
kannanotossaan 3. joulukuuta

Uljaan merkitys on ollut olla opiskelijan asialla ja edunvalvonnan välineenä. Lehden rooli on myös valvoa niitä elimiä, jotka sanovat edistävänä opiskelijan etua. Jos valtaa valvovat vain opiskelijat itse, lopputulokset eivät aina ole kauniita.

Uljaan päätoimittaja Jussi Turunen
Karjalaisessa 5. joulukuuta.

Uljaaseen ei haeta töihin, sillä sinne pääsevät kaikki halukkaat. Ja vailla työkokemusta olevaa toimittajaa ei palkata yhteenkään sanomalehteen edes avustajaksi. Ilman *Uljasta* ei minusta olisi tullut toimittajaa.

Toimittaja Anna Tenhu Karjalan Heilissä
8. joulukuuta

Sivistys ja edunvalvonta hävisivät palkkioiden alttarilla. Tässä sivistyksen tuhossa eivät konsultit auta.

Itä-Suomen yliopiston Keskeisten
edustajistoryhmän Sara Peltola Karjalaisessa
9. joulukuuta

Uljaan mukana ei katoa "vain jokin julkaisu". Samalla päättyy parin sukupolven mittainen jakso kulttuurihistoriaa Itä-Suomessa.

Itä-Suomen yliopiston professori
Jussi Kauhanen Karjalaisessa 11. joulukuuta

VESA HEIKKINEN Twitter: @tosentti
KIRJOITTAJA ON SUOMEN KIELEN DOSENTTI JA TIETOKIRJAILIJA.

75 prosenttia

Mistä tietää, että vaalit ovat lähestymässä? Yksi varma merkki on numerohokemien vyöry journalistisiin teksteihin.

Viime eduskuntavaalien alla tikkitti velkakello. Keskuskauppakamarin lanseeraama kello näytti Suomen valtionvelan määrää ja kiihdytti keskustelua puolueiden leikkauslistoista. Osa journalistestakin seurasi silmäkovana, milloin pamahtaa rikki maaginen 100 miljardin euron raja.

Yhteen pisteeseen, vaikka sitten velkakelloon, tuijottaminen saattaa aiheuttaa näkemäpuutteita muualla. Kuinka monta analyysia jääkään kirjoittamatta siitä, mitä valtion velka ylipäättään tarkoittaa ja mitä velkarahoilla tehdään? Moni journalistinen tuotos oli politiikkojen jankkaamisten toistamista.

"Pitäisikö parantaa köyhimpien asemaa?"

"Ei voi, koska sata miljardia."

"Pitäisikö pienentää koulujen ryhmäkokoja ja lisätä vanhustenhoitopalveluja?"

"Ei voi, koska velkakello."

Tuohon tapaan sanailtiin neljä vuotta sitten. Vaan kuinka on nyt?

Työllisyysaste on uusi velkakello, 75 prosenttia on uusi 100 miljardia. Ekonomistit linjaavat lukemattomissa haastatteluissa, millä kyljellä maa makaa ja mitä poliitikkojen pitää tehdä.

"Työllisyysaste pitää nostaa 75 prosenttiin, jos kasvun halutaan jatkuvan hyvänä", uutisoi *Kauppalehti* Etlan sanoin. Talouselämässä haastatellaan työ- ja elinkeinoministeriön tutkimusjohtajaa, jonka mukaan toimivat keinot työllisyysasteen nostamiseksi ovat "entistä epäsuosituimpia".

Taas meitä valmistetaan ottamaan iskuja vastaan. Koska 75 %. Koska pakko. Koska kasvu.

Mutta mitä on numeroiden alla ja takana? Mikä on rahan arvon suhde ihmisten arvoihin?

Politiikasta kirjoiteltaessa päägenre tuntuu olevan hokijoiden haastatteleminen. Voisiko kevään koittaessa päägenre vaihteeksi olla hokijoiden haastaminen?

uusiin tehtäviin

KUVA: JUKKA LEHOJÄRVI

KUKA?

Tiina Ojutkangas, 56, aloittaa tammikuussa Kokkolassa ilmestyvän *Keskipohjanmaan* päätoimittajana. Toistaiseksi hän työskentelee kehittämisspällikkönä *Keskipohjanmaata* kustantavan KPK Yhtiöiden palveluksessa. Sitä ennen hän on toiminut muun muassa *Itä-Savon* ja *Länsi-Savon* päätoimittajana, *Keskipohjanmaan* toimituspäällikkönä ja Yle Keski-Pohjanmaan tuottajana ja toimittajana.

Edellistä työtä jatkamaan

Miksi palaat journalistiksi?

Mielestäni kehittämisspällikön työ on ollut yhtä lailla journalistin työtä. Päätehtäväni on ollut toimitusten digitaalisten sisältöjen kehittäminen ja julkaisutapojen miettiminen, ja olen tehnyt myös *Keskipohjanmaan* uudistusta.

Millaisia muutoksia kehittämissen tuloksena tapahtuu?

Mietimme tarkemmin, millaiset sisällöt kiinnostavat asiakkaita ja seuraamme sitä analytiikan avulla. Olemme kehittäneet otsikointia, julkaisseet verkossa enemmän juttuja ja miettineet julkaisuajankohdita.

Mitä ajattelet Keskipohjanmaan ja paikallisen Ylen työnjaosta?

Totta kai se mietityttää, miten lähellä Yle voi olla samoja apajia. Mutta kilpailijamme ei ole vain paikallinen Yle. Täällä ilmestyy myös *Österbottens Tidning*, ja ihmisten ajasta kilpailevat muutkin mediat ja sisällöt.

Mikä on linjasi päätoimittajana?

Jatkan kehittämistyötä toimituksen kanssa. Pysyvää on ajatus, että journalismilla

on yhä enemmän merkitystä tässä sekavassa maailmassa ja että on demokratian kannalta tärkeää, että eri puolilla Suomea on laadukasta journalismia. Minulle ovat tärkeitä journalismin perusasiat: laatu, etiikka, rohkeus selvittää ja julkaista asioita.

”Saimme syksyllä Googelta apurahan podcastien kehittämiseen.

Miten Keskipohjanmaa näkyy somessa?

Eniten Facebookissa, mutta myös Twitterissä ja Instagramissa. Markkinoimme juttuja ja teemme uutistytöitäkin esimerkiksi valtuustosta. Saimme syksyllä Googelta apurahan podcastien kehittämiseen.

Pohjanmaalla keskustellaan väkevästi muun muassa uskonnosta, kielistä ja maahanmuutosta. Viisastenkivesi niiden käsittelyyn?

Haluan edistää moniarvoista yhteiskuntaa, jossa kunnioitetaan erilaisia ihmi-

siä, ja sen tulee näkyä myös lehden journalismissa. Emme julkaise sisältöjä, jotka loukkaavat jotain ryhmää. Kaikkien kanssa ei tarvitse olla samaa mieltä, mutta vaatii sensitiivisyyttä tuoda esiin eri näkökulmia.

Olet työskennellyt vuoroin Itä- ja Länsi-Suomessa. Miten siirrit sydämesi kulloisellekin puolelle?

Olen kotoisin Savonlinnasta, eli sydän on idässä, mutta on se myös täällä, koska en ole aikuisena asunut missään niin kauan kuin Kokkolassa.

Parhaat ominaisuutesi esimiehenä?

En ole erkaantunut työn arjesta. Edellytän hyviä tuloksia tilausten saamisessa ja journalismissa mutta ajattelen myös, että päätoimittajan tärkein tehtävä on auttaa porukkaansa onnistumaan.

Mitä teet vapaa-ajalla?

Istun sohvalla takkatulen ääressä ja luen, katselen elokuvia, silitän koiriamme. Lenkkeilen, olen mökillä. Nautin siitä, että vapaa-aikaa on. Kahden lehden päätoimittajana sitä ei juuri ollut.

Nina Erho

SATTUU TAPAHTUU

Liftaamalla ehtii paremmin

Oli aurinkoinen alkusyksyn päivä. Olin töissä *Keskisuomalaisen* nuorisoliitteessä ja lähdessä Joutsaan haastattelemaan sikäläistä jääkiekkojunnua. Minun oli määrä mennä keikalle bussilla, ja tulin jo hyvissä ajoin Jyväskylän linja-autoasemalle. Istuin ulos penkille lukemaan kirjaa ja odottamaan bussin lähtöä.

Kirja oli ilmeisesti riittävän kiinnostava, sillä bussi tuli ja meni, mutta minä en huomannut nousta siihen kyytiin. Yleensä olen vähän skarpimpi, mutta toisaalta bussini kävi laiturissa vaivihkaisesti toisen bussin takana.

Sovittu haastattelu odotti siis 70 kilometrin päässä Joutsassa. Tavanomainen suunnitelma b olisi varmaan ollut käyttää toimituksen autoa, mutta eihän minulla tuohon aikaan ollut edes ajokorttia. ”Ennenmin tai myöhemmin tulet sitä kyllä toimittajana tarvitsemaan”, oli minua valistettu muutamaankin kertaan.

Siispä improvisoituja ratkaisuja: paikallisbussilla Vaajakoskelle nelostien varteen ja peukalo pystyyn. Olin kyllä liftannut kohtalaisen paljon, mutta en koskaan työasioissa enkä yhtä tiukalla aikataululla.

Uskomatonta kyllä, samalla pysäkillä oli jo toinen liftari, nuori turkkilainen nainen. Onneksi, sillä ”pariskunta” saa aina helpommin kyydin kuin yksinäinen miesliftari. Tuskin ehdimme toisiamme tervehtiä, kun ystävällinen autoilija jo pysähtyi. Nainen tosin jäi kyydistä jo parin kilometrin päässä, sillä hän oli jatkamassa ystietä Itä-Suomeen.

Minä pääsin samalla kyydillä koko matkan Joutsaan asti. Itse asiassa olin perillä kolme minuuttia ennen linja-autoa, jolla minun oli pitänyt tulla.

Juha Mäkinen

KIRJOITAJA ALOITTAAM Tammikuussa MAAILMAN Kuvalehden Päätoimittajana.

KERRO MITÄ SINULLE ON SATTUNUT TYÖTÄ TEHDessä. OTA YHTEYTTÄ TOIMITUKSEEN.

KPK Yhtiöt (Keski-Pohjanmaan Kirjapaino Oy) on kasvava monimediakonserni, joka työllistää vakituisesti noin 220 henkilöä. Konsernin liikevaihto on noin 30 M€. Tutustu www.kpk.fi

KESKIPOHJANMAA

Haemme KPK Yhtiöiden lehtiin Kokkolaan

ANALYTIKKA-ASIAANTUNTIJAA

Olet etsimämme henkilö, jos suhtaudut intohimoisesti data-analytiikkaan ja haluat kehittää analytiikan avulla sisältöjä, auttaa kuluttajamarkkinoita ja mediamyymiä.

Tuotat aktiivisesti tietoja ja analyyskejä eri tarpeisiin. Nostat esiin vaihtuvia ja innovatiivisia toimenpide-ehdotuksia asiakaskokemuksen parantamiseksi ja markkinoinnin ja viestinnän tuloksellisuuden parantamiseksi.

Toimit myös verkkopalvelumme kehittämistiimissä.

Odotamme:

- Ymmärrystä media-alasta ja analytiikasta.
- Analytiikassa käytettävien perustyökalujen tuntemusta.
- Soveltuvaa koulutusta ja kiinnostusta asiakkaan tarpeisiin.
- Kokemusta osaamisen johtamisesta.
- Mielenkiintoa teknologioiden ja kehitystrendien seurantaan.
- Kykyä hahmottaa laajoja kokonaisuuksia ja ymmärtää asioiden välisiä riippuvuuksia.

Arvostamme:

- Yhteistyötaitoja.
- Järjestelmällisyyttä ja tavoitteisiin sitoutumista.
- Kiinnostusta tehdä töitä maakuntalehdessä ja paikallislehdissä.
- Mielenkiintoa osallistua tuotteidemme kehittämiseen.
- Kielitaitoa, englantia ja mielellään ruotsi.

Tarjoamme:

- Kiinnostavan työn kehittymishaluisessa media-alan yrityksessä.
- Vastuuta ja vapautta.
- Mahdollisuuden kehittyä ammatillisesti.
- Vakituiseen työpaikan hyvässä työyhteisössä.

Hakemamme henkilö työskentelee ajoittain kaikilla KPK Yhtiöiden paikakunnilla. Tehtävän hoitaminen edellyttää ajokorttia.

Lisätiedot:

Kehittämispäällikkö Tiina Ojutkangas
sähköpostitse tiina.ojutkangas@kpk.fi
WhatsApp 050 595 6975
Soittamalla 21.12. klo 12-14 ja 27.-28.12. klo 9-12 puhelin 050 595 6975

Haemme Keskipohjanmaan toimitukseen
Kokkolaan ja Veteliin

TOIMITTAJAA

Äitiysloman sijaiseksi noin vuoden mittaiseen työsuhteeseen.

Olet etsimämme henkilö, jos suhtaudut palavasti journalismiin, sinulla on kokemusta uutistyöstä ja kiinnostusta erilaisiin julkaisukanaviin, sinulla on some-kanavien tuntemusta ja näkemystä siitä, miten sosiaalista mediaa hyödynnetään journalismissa.

Arvostamme hyvää koulutusta ja yleissivistystä sekä kiinnostusta kehittää, kehittyä ja tehdä myös työnjohdollisia tehtäviä.

Tarjoamme mahdollisuuden työskennellä tulevaisuuteen katsovassa media-alan yrityksessä ja kehittyä ammatillisesti sekä mukavan työyhteisön.

Määräaikainen tehtävä on mahdollista täyttää tammikuussa, mutta viimeistään maaliskuussa.

Lisätiedot:

Kehittämispäällikkö Tiina Ojutkangas
sähköpostitse tiina.ojutkangas@kpk.fi
WhatsApp 050 595 6975
Soittamalla 21.12. klo 12-14 ja 27.-28.12. klo 9-12 puhelin 050 595 6975

KALAJOKILAAKSO

Haemme

DIGITOIMITTAJAA

Kalajokilaakso-lehden toimitukseen Ylivieskaan. Tehtävä on määräaikainen ja kestää yhden vuoden. Paikka täytetään mahdollisimman pian.

Tehtävässäsi suunnittelet ja toteutat laadukkaita ja koukuttavia journalistisia sisältöjä digitaalisiin julkaisukanaviimme analytiikkaa hyödyntäen. Sinulla on tehtävään soveltuva koulutus ja mielellään myös journalistista kokemusta.

Digituottaja työskentelee myös yhteistyössä konsernimme Kokkolan toimituksen uutisdeskin kanssa ja osallistuu verkkouutisoinnin vastuuvuoroihin.

Kalajokilaakso ilmestyy Ylivieskan ympäristössä kolmesti viikossa printtinä ja tuottaa päivittäin digitaalisia sisältöjä verkkoon. Levikkimme on noin 5 000 kpl ja kerran viikossa olemme noin 40 000 kappaleen ilmaisjakelulehti. Toimitukseen kuuluu päätoimittajan lisäksi neljä toimittajaa. Myös Keskipohjanmaan aluetoimittaja työskentelee samoissa tiloissa ja läheisessä yhteistyössä toimituksen kanssa.

Kuulumme KPK Yhtiöihin ja teemme tiivistä yhteistyötä konsernin muiden lehtien kanssa.

Lisätiedot

Päätoimittaja Seppo Kangas
sähköpostitse seppo.kangas@kpk.fi
WhatsApp ja puhelin 044 311 0240

Täytä analytiikka-asiantuntija- tai toimittaja -hakemuksesi 30.12.2018 mennessä ja digitoimittaja-hakemuksesi 4.1.2019 mennessä osoitteessa www.kpk.fi/tyopaikat. Liitä mukaan hakemukseesi CV:si sekä avoin kuvaus osaamisestasi. Tarjoamme haasteellisen ja mielenkiintoisen työkentän monimediaympäristössä, kattavan perehdytyksen sekä vakavaraisen konsernin edut.

kolumni

Milloin freelancer on jäävi?

Kuvitellaanpa seuraava tilanne: Freelancer kirjoittaa jutun Suomen luonnonsuojeluliiton kustantamaan

Suomen Luonto -lehteen. Viikkoa myöhemmin Yle tilaa häneltä jutun, joka käsittelee kyseistä liittoa tai johon pitäisi haastatella liiton työntekijää. Voiko freelancer ottaa Ylen toimeksiannon? Jos, pitääkö jutussa tuoda ilmi yhteys Suomen Luontoon?

Pohditaan vielä pidemmälle: Muuttuuko tilanne, jos tapahtumien välissä onkin kulunut vuosi? Entä onko sillä merkitystä, montako juttua freelancer on tehnyt Suomen Luontoon?

ANNA-SOFIA NIEMINEN Twitter: @SofiaNieminen. KIRJOITTAJA ON VAPAA TOIMITTAJA.

”Pelkästään journalismin tekeminen useille asiakkaille vaatii harkintaa.

Ja vielä: Vaikuttaako päätökseen juttutyyppi? Voiko henkilökuvasta ja uutisesta ajatella samalla tavalla?

Freelancer joutuu miettimään tällaisia rajoja, mutta siihen ei ole kovin paljoa eväitä tarjolla. Toki rajoihin liittyviä pohdiskelua kuuluu joskus vaikka alan tapahtumissa tai julkisuudessa, mutta usein se on melko ympäröivää ja kutistuu tilanteisiin, joissa freelancer tekee journalismin lisäksi viestin-

nän töitä. Minusta pelkästään journalismin tekeminen useille asiakkaille vaatii harkintaa.

Journalistin ohjeissa sanotaan, että journalisti ei saa käyttää asemaansa väärin tai että journalistin ei pidä käsitellä aiheita, joihin liittyy henkilökohtaisen hyötymisen mahdollisuus. Tämä jättää kuitenkin paljon tulkinnanvaraa.

Journalistissa oli elokuussa freelanceiden jääviyskysymyksiä käsittelevä juttu, jossa JSN:n pu-

heenjohtaja Elina Grundström totesi näin: ”Toivon, että freelancereilla on kollegoja, joiden kanssa keskustella näistä aiheista, ja että ostajilla on aikaa pohtia mahdollisia jääviystilanteita avustajien kanssa.”

Niin toivon minäkin, mutta lisäksi toivon, että esimerkiksi JSN, Journalistiliitto tai Suomen freelance-journalistit antaisi asiasta jonkinlaisen ohjeistuksen tai tuottaisi materiaalia, jonka pohjalta freelancerit voisivat miettiä näitä kysymyksiä. Vaikka esimerkkitapauksia ja suosituksia niihin?

Varmasti moni tilanne vaatisi edelleen tilannekohtaista harkintaa, ja vaikkapa aikaan perustuvat suosituksukset voivat tuntua keinotekoisilta. Mutta jos kukin freelancer ratkoo asiaa itsekseen, käytäntöjen kirjo voi olla iso. Se tuntuu hurjalta myös yleisön näkökulmasta.

Läpinäkyvyys lienee yksi ratkaisu. Ja kenties myös medioissa voitaisiin tehdä asiaan liittyviä linjauksia?

7-päiväinen Forssan Lehti on osa Hämeen Sanomat – konsernia. Konsernin muut lehdet ovat Hämeen Sanomat sekä kaupunkilehdet Hämeenlinnan Kaupunkiutiset ja Seutu-Sanomat.

Etsimme joukkoomme toimittajaa uutistoimitukseen sekä kesätoimittajia uutistoimitukseen ja urheilutoimitukseen

Toivomme hakijoilta innostusta uutistytöihin, hyvää yleissivistystä ja sujuvaa kykyä kertoa asioista kirjallisesti, verkko- ja video-osaamista unohtamatta. Urheilutoimituksen kesätoimittajalta toivomme lisäksi taitto-osaamista InDesignilla.

Alan työkokemus on hakijalle eduksi, siitä voit kertoa parhaiten juttunäytteillä.

Hakemukset toimittajan pestiin juttunäytteineen viimeistään 8.1.2019 sähköpostitse outi.lindqvist@forssanlehti.fi. Kesätoimittajahakemukset juttunäytteineen viimeistään 15.1.2019 samaan sähköpostiosoitteeseen.

Lisätietoja tehtävistä antaa uutispäällikkö Outi Lindqvist 040 451 8390

FORSSAN LEHTI

JOURNALISTIKILPAILU

Savo-Kainuun journalistiyhdistys järjestää vuoden 2019 journalistikilpailun. Palkinto on 4 000 euroa. **Hakuaika päättyy 31.12.2018.**

Journalistipalkintoa voivat hakea joukkoviestinnän välineissä yhdistyksen alueella työskentelevät Journalistiliiton jäsenet.

Palkinnon voittaa hakija, joka lehdessä tai sähköisessä välineessä on tehnyt kaksivuotiskautena hyvän journalistisen suorituksen: uutisen, reportaasin, valokuvan, radio- tai tv-jutun tai muun journalistisen työn. Haku yhdellä kilpailutöllä.

Ehdotukset jätetään osoitteeseen: Sammonkatu 20 A 16, 70500 Kuopio. Tietoja antaa asiamies Kari Manninen, puh. 050 526 1444. Palkinto jaetaan vuosikokouksessa 2019. Työnäytteitä ei palauteta.

ETSII TUTKIJAN JUTTUUSI ILMAN HAKUSANOJA, AVOIN KYSYMYS RIITTÄÄ.

www.etsixpertti.fi

Palveluksessa yliopistot, tutkimuslaitokset ja

SUOMEN AKATEMIA

Jämäkkä uutismies

Toimittaja **Seppo Korkman** kuoli kotonaan Espoossa 9.11. Hän oli syntynyt 9.4.1958 Korpilahdella, missä myös kasvoi ja kävi koulunsa.

Opettajan vinkki toimittajan urasta ainekirjoituksillaan loistaneelle ja jo tuolloin yhteiskunnasta sekä politiikasta kiinnostuneelle nuorukaiselle osui ja upposi. Seppo aloitti uransa alle parikymppisenä kesätyöntekijänä *Keskisuomalaisessa*. Sieltä matka jatkui monen paikallisen lehden ja *Länsi-Uusimaassa* toimituspäälliköksi johtaneen uran kautta vuonna 2005 nykyisen Etelä-Suomen Median pääkaupunkiseudun kaupunkilehtikolmikkoon.

Helsingin Uutisissa ja *Vantaan Sanomissa* työskentelyn jälkeen Sepon asema- sekä asuinpaikaksi muuttui Espoo, jossa hän ehti toimia *Länsiväylässä* erityisesti kunta-politiikan uutisoinnin kantavana

voimana kymmenkunta vuotta. Hänen uutisnänensä johti juttuihin, jotka nousivat puheenaiheiksi myös valtakunnallisella tasolla.

Työssään rohkea, ahkera ja tinkimätön Espoon asioiden tietopankki oli aina valmis antamaan apua myös kollegalle.

Välittäminen kanssaihmisistä näkyi muillakin tavoin. Herkkä-korvainen kuuntelija osasi aina kaivaa jostain sen positiivisen sanan.

Leena Koivisto

KIRJOITAJA ON SEPPÖ KORKMANIN
TYÖTOVERI.

Uutta luonut tv-ohjaaja

Ylen tv-ohjaaja **Vuokko Kuosmanen** kuoli sairauskohtaukseen 24.10. lomamatkalla Thaimaassa. Hän oli syntynyt 25.10.1957 Lopella.

Sihteeriopiston käytyään Kuosmanen aloitti työuransa Yleisradiossa sihteerinä 1980. Yleisradion ammattiopiston kuvaussihteerikurssin hän suoritti 1981–1982. Sen jälkeen hän työskenteli kuvaussihteerinä ja ohjaajana TV1:ssä, SVT:n suomenkielisessä toimituksessa Tukholmassa ja Ylen ruotsinkielisessä yksikössä.

Vuonna 1996 Vuokko Kuosmanen oli yksi kantavista voimista Ylen aamulähetysten suunnittelussa ja aloituksessa. Vuonna 2000 hän siirtyi käynnistämään Yle24-uutiskanavaa. Myöhemmin hän palasi ohjaajaksi *Aamu-tv:hen*, jossa hän jatkoi vuoteen 2017 asti. Hän toimi myös ohjaajana monissa vaaleissa ja erikoislähetyksissä.

Vuokko oli pidetty ja helposti

lähestyttävä työkaveri, mutta osasi tarvittaessa pitää joota. Kerran hän pisti suun kiinni ohjaamossa melunneelta varatoimitusjohtaja **Heikki Lehmustoltakin**, joka sai tuta Vuokon käskyn: "Ohjaamossa hiljaisuus!"

Juontajille Vuokko oli luotettava ja ammattitaitoinen tuki, ystävällinen ja ilkkurinenkin työkaveri, jonka kanssa oli hyvä ja hauska työskennellä.

Seija Vaaherkumpu, Päivi Neitiniemi, Petteri Löppönen, Jyrki Winter

KIRJOITAJAT OLIVAT VUOKKO KUOSMANEN
TYÖKAVEREITA YLESSÄ.

PATRICIA SEPPÄLÄN SÄÄTIÖ

Apurahat 2019

Patricia Seppälän säätiön apurahoja voi hakea **kuvajournalismin, lehti-/reportaasikuvauksen ja dokumenttikuvauksen edistämiseen, alan kehittämiseen ja tutkimukseen, sen opiskeluun sekä alan projekteihin, kuten näyttelyihin ja kirjahankkeisiin.**

Säätiön digitaalisen kuvankäsittelyn kurssi

Säätiö tarjoaa kolmipäiväisen intensiivikurssin 20.–22.2.2019 toimituksen ja kirjapainon ammattilaisille sekä kuvajournalismin opiskelijoille. Edellytys Adobe Photoshopin perustaidot ja hyvä hallinta. Kurssi järjestetään Helsingissä ja sen vetää Timo Kirves. Kurssille mahtuu 8 osallistujaa.

Hakuaika 2.–31.1.2019

Hakuohjeet ja sähköinen hakulomake: patriciasepपालansaatio.fi/apurahojen-hakeminen. Hakemukset vastaanotetaan ja arvioidaan sähköisesti. Apurahan saajat julkistetaan säätiön verkkosivulla huhtikuussa 2019.

PATRICIA SEPPÄLÄN SÄÄTIÖ

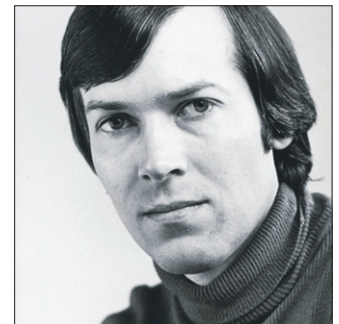
www.patriciasepपालansaatio.fi, toimisto@patriciasepपालansaatio.fi
+358 (0)44 586 6144

Jazz-harrastajasta freetoimittajaksi

Freeyhdistyksen (SFJ) ensimmäinen puheenjohtaja **Lauri Karvonen** menehtyi muistisairauden uuvuttamana 30.9. Helsingin Töölössä varttunut Karvonen oli syntynyt vuonna 1943.

Lauri valmistui ylioppilaaksi 1963 Suomalaisesta Yhteiskoulusta, jonka jälkeen hän lähti opiskelemaan TKK:lle metallurgiaa. Opinnot jäivät kesken, kun innokkaasta perinteisen jazzin harrastajasta tuli 60-luvulla *Helsingin Sanomien* avustava jazz-kriitikko ja 1975 Suomen Jazzliiton toiminnanjohtaja. Sittemmin Laurin kirjoittaminen laajeni talouden ja tekniikan aiheisiin.

Jos Laurista ei olisi tullut free-toimittajaa, hänestä olisi voinut tulla diplomaatti. Niitä taitoja tarvittiin, kun SFJ:n perustamiselle haettiin tukea maakuntien yhdistyksistä. Keskusteluissa toteutettiin hyvä poliisi, paha poliisi-idea, joissa Lauri oli se hyvä ja

allekirjoittanut paha poliisi.

Hän toimi aktiivisesti SFJ:tä edeltäneessä Freesosastossa ja SFJ:n ensimmäisenä puheenjohtajana vuosina 2005–2008. Lauri vaikutti myös SJL:n liittovaltuustossa sekä HSY:ssä.

Lauri muistetaan kohteliaana ja hiljaisena miehenä. Ilkkurista huumorintajuakin hänellä toki oli. Siihen liittyi kiintymys yhden tähden Jaloviinaan, jota hän tarjoili mielellään vaikkapa pohjoismaisille kollegoille.

Tiina Ruulio

KIRJOITAJA ON FREETOIMITTAJA,
LAURIN KOLLEGA JA YSTÄVÄ.

Journalistiliiton hallitus 2019–2022. Takarivissä vasemmalta: Anne Kotipuro, 57 (PJY), Liisa Yli-Ketola, 52 (P-KJY), 1. varapuheenjohtaja Susanna Sjöstedt, 48 (RTTL), Kirsi Mattila, 60 (RTTL), Anna Sourander, 40 (EPSY), Leena Kosonen, 56 (PSSY), 2. varapuheenjohtaja Hanna-Kaisa Hämäläinen, 43 (SFJ). Eturivissä vasemmalta: Anu Kähkönen, 49 (RTTL), Marko Laitala, 57 (HSJ), puheenjohtaja Hanne Aho, 43 ja Mari Manninen, 47 (HSJ). Kuvasta puuttuvat Soila Saroniemi, 58 (HSJ) ja Sari Korpela-Välisaari, 41 (RTTL).

Silpputyöntekijöille hallituksen tuki

MANU MARTTINEN, TEKSTI • HELI SAARELA, KUVA

Journalistiliiton uusi hallitus haluaa kohentaa erityisesti freelancereiden ja itsensätyöllistäjien asemaa.

Journalistiliiton uusi hallitus valittiin valtuuston kokouksessa 12.–14.12. Helsingissä.

Vasta valittu hallitus haluaa kohentaa erityisesti freelancereiden, itsensätyöllistäjien ja ketjutetuilla määräaikaisilla sopimuksilla työskentelevien jäsentensä asemaa.

Tämä ilmenee *Journalistin* sähköpostikyselystä, jossa hallituksen jäseniä pyydettiin nimeämään liiton toimintasuunnitelmasta tärkeimmät tavoitteet.

Silpputyöntekijöiden ja freelancereiden aseman kohentamisen nostivat esiin **Hanne Aho, Anu Kähkönen, Mari Manninen, Anne Kotipuro ja Hanna-Kaisa Hämäläinen.**

"On luotava uusia vahvoja ja näkyviä keinoja, jotta saadaan neuvotteluvälittäjä työntekijöiden ehto-

hin. Kiireisesti on vaikutettava freetyön alihinnoinnittelun lopettamiseen", Hanna-Kaisa Hämäläinen sanoo.

TOINEN TÄRKEÄ asia on liiton talouden parantaminen ja siihen liittyvä jäsenhankinta. Tämän nostivat tärkeimmäksi asiaksi **Marko Laitala, Kirsi Mattila ja Leena Kosonen.**

"On selvitettävä kaikki suunnat: jäsenkunnan laajentaminen viestintä- ja muille naapurialoille, itsensätyöllistäjien ansiotason parantaminen, nuorten rekrytointi ja vaikuttaminen siihen, että media-alan toimintaedellytyksistä pidetään huolta", Kosonen sanoo.

Liisa Yli-Ketola nostaa tärkeimmäksi asiaksi sen, että mahdollisimman moni pystyy osallistumaan eri yhdistysten järjestämiin koulutuksiin. Myös **Anna Sourander** korostaa koulutuksen merkitystä liiton toiminnassa.

"On todella tärkeää, että työntekijätasolla on tietoa ja taitoa,

kun työnantajapuoli yhä enemmän vaatii joustoa ja monipuolisuutta", Sourander sanoo.

Susanna Sjöstedt puolestaan nostaa tärkeimmäksi ajettavaksi asiaksi riippumattoman journalismin ja ammattitaidon turvaamisen.

UUDEN HALLITUKSEN KESKI-ikä on noin 50 vuotta. Se on suunnilleen sama kuin edellisen hallituksen keski-ikä sen aloittaessa toimikautensa vuonna 2015.

Hallituksessa on naisennemmistö. Valtuuston kaksi puheenjohtajaa (**Tapio Räihä ja Ilja Ojala**) osallistuvat hallituksen kokouksiin. Moni muistutti tasa-arvosta, mutta sukupuolijakaumaa ei pidetty oleellisena asiana.

"Toki miehiä voisi olla pari enemmän, jotta sukupuolijakauma olisi tasa-arvoisempi. Toisaalta enemmistö vanhan hallituksen jäsenistä jatkaa ja se pitää riittävästi hallituskokemusta mukana", Marko Laitala sanoo. ●

OTAVAMEDIA JATKAA YT-KIERROSTA ENSI VUONNA

Otavamedia aloittaa yt-neuvottelut kuvaryhmässään 2. tammikuuta 2019. Työnantajan ilmoittama vähennystarve on enintään yhdeksän työntekijää.

Yhtiön *Suomen Kuvalehti* -lehtipereen yt-neuvottelujen seuraukset eivät olleet lehden painoon mennessä tiedossa.

Niitä edeltäneiden Anna-perheen neuvottelujen päätteeksi työt lopuivat neljältä, yksi osa-aikaistettiin ja yksi siirrettiin muihin tehtäviin.

Yhtiö on tänä vuonna käynyt yt-neuvottelut kaikissa viidessä mediaperheessään.

Viime viikkoina yt-neuvotteluja on päättynyt myös Sanoma Media Finlandissa, A-lehdissä ja *Aamulehdessä*.

Sanoman aikakauslehtipuolella päättyi vajaat 20 journalistista työtehtävää. *Helsingin Sanomien* design- ja HSTV-osastojen toimitukselliset henkilöstöstä irtisanottiin kolme ja neljälle tarjottiin uutta tehtävää.

A-lehtien asumisen toimituksessa loppui kahdeksan työsuhteta. Kaksi irtisanottiin ja kuusi sai lähtöpaketin. Lisäksi yhden tehtävän kuva muuttui.

Aamulehti vähensi toimituksesta yksitoista työntekijää. Journalistiliitto sai joulukuussa välimiesoikeudessa 2500 euron sakot liitteen *Aamulehden* toimituksen ulosmarssiin, joka oli mielenilmaus työnantajan ilmoittamia henkilöstövähennyksiä vastaan.

Sakot tulivat työrauhaan kohdistuvan valvontavollisuuden rikkomisesta. Pirkanmaan Journalistit sai 1000 euron sakon työrauhavollisuuden rikkomisesta.

Sakot maksetaan hyvityssakkona media-alan työnantajajärjestölle Medialiitolle. Lisäksi Journalistiliitto ja Pirkanmaan Journalistit veloitettiin korvaamaan Medialiiton oikeudenkäyntikulut ja välimiesoikeuden palkkiot, yhteensä 3300 euroa.

Nina Erho

LUE LISÄÄ: JOURNALISTI.FI

OIKAISU

Toisin kuin 30.11.2018 ilmestyneen *Journalistin* jutussa *Synkkä salaisuus* todetaan, toimittaja **Ari Lahdenmäki** oli ollut osa työyhteisöä, mutta ei osallistunut Ryhmäteatterin *Eduskunta I* -näytelmän tekemiseen.

*Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta
2019*

*Gud Jul
och Gott Nytt År 2019*

Suomen Journalistiliitto
Finlands Journalistförbund

JOULUTERVEHDYSTEN LÄHETTÄMISEN SIJAAN SUOMEN JOURNALISTILIITTO ON TEHNYT LAHJOITUKSEN HYVÄ JOULUMIELI -KERÄYKSEEN,
JOLLA TUETAAN KOTIMAAN VÄHÄVARAISIA LAPSIPERHEITÄ.

Suomen Journalistiliitto

PUHELINVAIHE / TELEFONVÄXEL
(09) 6122 330

KÄYNTIOSOITE / BESÖKADRESS
Säästöpankinranta 2, 7.krs.
00530 Helsinki
Sparbankskajen 2, 7. vån.
00530 Helsingfors

POSTIOSOITE / POSTADRESS
Siltasaarencatu 16, 00530 Helsinki
Broholmsgatan 16, 00530 Helsingfors
PL 252, 00531 Helsinki /
Box 252, 00531 Helsingfors

SÄHKÖPOSTIT / E-POST
info@journalistiliitto.fi
jasenasiat@journalistiliitto.fi
(jäsenasiat/medlemsärenden)
etunimi.sukunimi@journalistiliitto.fi
förnamn.efternamn@journalistiliitto.fi

VERKKOSIVUT / WEBBSIDOR
www.journalistiliitto.fi
www.journalistförbundet.fi

FINKA / A-KASSA
www.finka.fi
(09) 8689 400

*Suomen Journalistiliitto on
ammattijärjestö, jonka tehtävä on
valvoa journalistien ja journalismin
etuja. Jäsenkuntamme koostuu viestintä-
alan ammattilaisista, kuten toimittajista,
kuvaajista, graafikoista, kääntäjistä ja
kustannustoimittajista.*

Suomen Journalistiliitto
Finlands Journalistförbund

JOURNALISTI

Journalisti Journalisten
Suomen Journalistiliiton
ammattilehti

94. vuosikerta 21. 12. 2018

TOIMITUS

VASTAAVA PÄÄTOIMITTAJA
/ANSVARIG CHEFREDAKTÖR
Maria Pettersson 045 675 7401

TOIMITUSSIHTEERI/
REDAKTIONSSSEKRETERARE
Manu Marttinen 050 310 3036

TOIMITTAJAT/REPORTRAR
Nina Erho 050 379 8155
Marja Honkonen 050 379 9108

ULKOASU/LAYOUT
Heli Saarela 050 470 0016

SÄHKÖPOSTI
etunimi.sukunimi@journalistiliitto.fi
förnamn.släktnamn@journalistiliitto.fi

VERKKOLEHTI
www.journalisti.fi

TILAUKSET/BESTÄLLNINGAR
Jaicom Oy 03 4246 5383
journalisti@jaicom.com

PAINO/TRUCKERI
I-print Oy, Seinäjoki
ISSN 1236-3596 (painettu/tryckt)
1458-4271 (verkko/nät)

JULKAISIJA/UTGIVARE
Suomen Journalistiliitto
Finlands Journalistförbund
09 612 2330, faksi 09 640 361
PL 50, 00531 Helsinki

SEURAAVAN LEHDEN
ILMESTYMISAIKATAULU

1/2019 aineisto **23.1.**
ilmestyy **31.1.**

ILMOITUSMYynti:
www.journalisti.fi › ilmoittajille
044 755 5002

**VARAA ILMOITUSTILASI
AJOISSA.**

Glögiä jo elokuussa

A-lehtien tuottaja Elisa Miininin kotona on kaksi joulukuusta. Toiseen niistä saa koskea vain hän.

HEINI KILPAMÄKI, TEKSTI • SUSANNA JUNNOLA, KUVA

Elisa Miininin hermostui tonttuoveen viime jouluna. Se ei meinnannut pysyä paikoillaan. "Liimasin sen seinään erikeeperillä, kun teippi ei toiminut. Nyt sitä ei saa seinästä enää irti", hän sanoo.

Ympärivuotinen tonttuovi sopii puutalo-kotiin, joka valmistautuu jouluun hyvissä ajoin. Miininin on aloittanut glögien maistelun elokuussa, leiponut ensimmäiset joulutortut syyskuussa ja fiilistellyt joululauluja jo lokakuun alussa.

Teemme haastattelua Miininien kodissa lokakuussa, mutta koti on jo koristeltu kynttilöillä ja tontuilla. Ikkunalle on ripustettu joulutähti ja takan päällä seisoo pähkinäsärkijä. Myös ensimmäiset joulukarkit on jo tehty.

Eteisessä tervehtii Miininin askartelema taulu, jossa kerrotaan, että joulupukin vierailuun on enää 63 yötä.

Perheeseen tulee kaksi joulukuusta viimeistään itsenäisyyspäivänä. Yläkerran kuusi on 8- ja 3-vuotiaiden poikien oma. Alakerran kuuseen saa koskea vain äiti. Puoliso ja lapset suhtautuvat äidin joulutukseen suvaitsevaisesti, osin samoista mieltymyksistä, osin tottumuksesta.

Emäntä tarjoilee punaviinipohjaista alkoholitonta glögiä ja maistaa puolikkaan vihreän kuulan.

"Vähän mietin, meneekö pääluottamushenkilöltä tämän jutun myötä viimeinenkin uskottavuus. Olen yrittänyt sanoa kaikille, etten ole yhtä hullu kuin blogini."

ELISA MIININ ON MRS. CHRISTMAS. Hän pitää samannimistä jouluaiheita käsittelevää

lifestyleblogia ja Instagram-tiliä omilla kasvoillaan. Blogi perustettiin, kun esimies huomasi kolme vuotta sitten, että Miininin puhui jo varhain jouluaskareista. Ammatillisuus ja myötäsyttyinen innostus sekoittivat blogissa.

"Mrs. Christmas on minulle sama kuin Teräsmies Clark Kentille. Se on sellainen supersankari-minä. Se ei ole täysin minä, mutta kuitenkin se lähtee minusta."

"Mietin, meneekö pääluottamushenkilöltä tämän jutun myötä viimeinenkin uskottavuus."

Sisustuslehtien joulukuvaukset tehdään jo alkusyksystä, ja osa lumikuvista kuvataan jo alkuvuodesta. Kaikki media-ammattilaiset eivät jaksu juhlia joulua enää jouluna. Miininin jaksaa. Kyseessä on siis jotain syvempää kuin pelkkä ammatillinen innostus.

Joulurakkaus on lapsuuden perua, Miininin uskoo. Rakastavan perhepiirin luoma tunnelma on Miinille tänäkin päivänä joulun kovin ydin. Tärkeää on olla osa sukupolvien ketjua ja perinteitä.

Joulut eivät ole Miininille aina samanlaisia, eikä hän vieta niitä aina samalla porukalla. Joukkoon mahtuu myös joulu, jota varjosti lähiomaisten menetys.

"Joulun ei tarvitse aina mennä samalla kaavalla. Se ei ole minulle olennaista, mutta joulun fiilis on kantanut vaikeidenkin joulujen yli." •

VAPAALLA

ELISA MIININ

● 38-vuotias A-lehtien Sisältöstudion tuottaja. Vastaa muun muassa Pirkkan lukujutuista.

● Tausta uutistoimittajana muun muassa Kalevassa ja STT:ssä. Työkennellyt myös Helsingin kaupungin mediakasvatustajana Nuorten Ääni -toimituksessa.

● Toimii A-lehtien journalistien pääluottamushenkilönä. Miinin kuuli haastattelupäivänä A-lehtien alkavista yt-neuvotteluista. "Yritän silti päästä joulufiilikseen ja erottaa nämä asiat toisistaan."

● Harrastaa puutalon remontointia, hot joogaa, kalligrafiaa ja pianonsoittoa.

◀ **Jouluihminen.** A-lehtien tuottaja Elisa Miinin aloittaa jouluvalmistelut jo elokussa ja lopettaa joulunvieton tapaninpäivänä. "Ajatukseni kääntyvät välipäivinä jo pois joulusta ja kohti uutta vuotta, kun olen jo joulua pitkään siinä vaiheessa viettänyt."

...vaikka onkin pitkä retki...

Hyvää Joulua
Journalistin toimitus